

De tien plagen over Egypte

D. Boom

Uit 'De Morgenster' Jaargang 22

Inhoud

- [De tien plagen over Egypte \(1\)](#)
- [De tien plagen over Egypte \(2\)](#)
- [De tien plagen over Egypte \(3\)](#)
- [De tien plagen over Egypte \(4\)](#)
- [De tien plagen over Egypte \(5\)](#)
- [De tien plagen over Egypte \(6\)](#)
- [De tien plagen over Egypte \(7\)](#)
- [De tien plagen over Egypte \(8\)](#)
- [De tien plagen over Egypte \(9\)](#)
- [De tien plagen over Egypte \(10\)](#)
- [De tien plagen over Egypte \(11\)](#)

De tien plagen over Egypte, Ex. 1: 7-12 (1)

Ex. 7: 1-13

Het is niet onder de indruk van de gebeurtenissen van laatste weken, dat ik mij voorgenomen heb iets te schrijven over dit gedeelte. Al vóór de grote nederlaag van Egypte en de Arabische volken in hun strijd tegen Israël, al enkele maanden geleden, had ik het verlangen in mijn hart om enkele profetische aspecten van deze geschiedenissen te belichten. Maar het kan niet anders of dat wat we voor onze ogen hebben zien gebeuren bevestigt mij in mijn overtuiging dat het goed is dat we ons als gelovigen vlak voor het uur van de bevrijding uit deze wereld, evenals eenmaal het volk Israël, bezinnen op wat deze geschiedenissen ons te zeggen hebben. Het is kenmerkend dat er in de Openbaring veel plaatsen beschreven zijn die ons herinneren aan wat God eens aan Egypte heeft gedaan. En mocht er onder de lezers nog iemand zijn die de Heer Jezus niet als zijn Heiland en Zaligmaker kent, dan is het nu nog tijd om zich te bezinnen op het lot dat de wereld, zoals ze ons in Egypte in type voorgesteld wordt, tegemoet gaat en zich te wenden tot Hem, Die ons 'redt van de toekomstige toorn'.

We hebben bij onze overdenking van Ezechiël al stilgestaan bij het karakter van Egypte als type van deze wereld. We zien er niet de wereld in het karakter van Babylon, in zijn godsdienstig karakter, maar in zijn onafhankelijkheid van God. 'self-supporting' — het modewoord van deze tijd. Dit houdt in, dat de mens denkt zijn hulpbronnen in zichzelf te hebben, en uit hoofde daarvan in staat is om de hele wereld, ja het heelal zonder God te veroveren. De Rus Kroetsjef zegt het zo: 'Onze ruimtevaarders hebbende ruimte doorkruist maar ze hebben nergens God kunnen ontdekken'. De Amerikaan Eisenhower zegt het anders. Die citeert Psalm 8 volgens de nieuwe vertaling en zegt met het oog op de huidige ontwikkeling van de techniek: 'U hebt de mens bijna goddelijk gemaakt'.

Laten wij Gods woord laten spreken en zien wat God zegt over de afloop. Egypte met al zijn macht had al lang zijn ondergang gevonden in een hongersnood zonder weerga, als God Jozef niet gezonden had. Zo was de wereld al lang ondergegaan als de Heer Jezus niet op aarde verschenen was en de stralen van het Evangelie, niet alleen tot eeuwig behoud van allen die zouden geloven, maar met alle bijkomende tijdelijke zegeningen, over deze wereld hadden geschenen. Net zoals voor Egypte destijds, is nu voor deze wereld de ernstige vraag: heeft zij de tijd van haar beproeving onderkend? Het eerste hoofdstuk van het boek Exodus begint met de aankondiging van 'een nieuwe koning over Egypte, die Jozef niet gekend had'. Dat hij Jozef niet gekend had kon hij niet helpen. God had hem voorbestemd om geboren te worden nadat Jozef al gestorven was. Maar wie er wel waren, dat waren de Israëlieten,, die 'talrijk en uitermate machtig werden, zodat het land vol van hen werd' (vs. 7).

Dat de wereld de Heer Jezus naar het vlees niet kan aanschouwen, zoals Hij eenmaal door het land wandelde, kan zij niet helpen. Maar wel heeft ze, afgezien van het Woord van God als onweerlegbaar getuigenis en het volk Israël als levend monument van de waarheid van dat Woord, de gelovigen om zich heen. Ik denk niet dat er in de zgn. christelijke landen iemand is van de ongelovigen, die kan zeggen: ik heb nog nooit iets van de gelovigen opgemerkt in hun woorden of hun openbaring. De vraag is: heeft het hen iets gedaan? Afgezien van de werking van de Geest van God aan hun hart en geweten in zondebesef:

hebben ze diezelfde belangstelling voor de gelovigen en voor hun Heer aan de dag gelegd, die de Farao, die Jozef op de troon verheven had, voor hem, voor zijn vader, voor zijn broers, ja voor zijn hele nageslacht aan de dag had gelegd?

Het antwoord op deze vraag is duidelijk ontkennend. Maar als dan Israël aan Farao niet meer te zeggen had dan een bedreiging voor zijn positie in onafhankelijkheid van God, dan zal God met Farao en met Egypte gaan handelen en zal Hij in dit handelen Zijn volk, Israël, iets te zeggen hebben. 'Doch Ik zal Farao's hart verharden, en Ik zal mijn tekenen en mijn wonderen in Egypteland vermenigvuldigen'. En zo is het nu ook. Als de wereld niet geluisterd heeft en eerst de komst van de Heer Jezus op aarde en daarna het getuigenis van de Gemeente op aarde gedurende 19 eeuwen haar niets gedaan heeft, gaat God met de wereld handelen en zal Hij, door wat Hij met de wereld gaat doen, tot het geweten van de gelovigen spreken; En dat is geloof ik de les in deze hoofdstukken voor ons.

Nu zal men tegenwerpen: de volle vervulling van deze plagen straks voor de wereld gaat eerst in als de Gemeente is opgenomen. Gelukkig maar! Dank God voor zulk een genade en prijs de 'barmhartigheid van onze Heer Jezus Christus ten eeuwigen leven', Judas :21. Maar dit wil allerm minst zeggen dat, als we de ontwikkeling van de dingen en de voorbereiding tot de oordelen die weldra komen zien, en beoordelen kunnen bij het licht van Gods Woord, we dit maar straffeloos kunnen nalaten. Bovendien, tal van Brieven uit het Nieuwe Testament zijn in hun lering voor ons geheel gebaseerd op de ontwikkeling van deze dingen. Ik noem in deze de 2e brief aan de Thessalonicenzen, de brieven aan Timotheus, de 2e brief van Petrus, de brief van Judas.

En ik wijs in dit verband op een aspect in de ontwikkeling in het Midden-Oosten van de laatste weken, waarvan we niet anders dan met de woorden van Farao's tovenaars kunnen zeggen: 'Dit is de vinger van God', Ex. 8:19. En wel de onmacht van Egypte, de haat van de Arabieren en de meest georganiseerde tegenstand van Syrië. Het droevige toneel van de strijd in de Sinaï-woestijn doet ons de positie van Nasser en Egypte niet beter beschrijven dan met de woorden van Jer. 46:17: 'De farao, de koning van Egypte, is een grootspreker: hij heeft het juiste moment voorbij laten gaan!'. In de niet te blussen haat van de kant van de Arabieren zien we de haatgevoelens van Ammon, Moab en Edom van Ezech. 25. In de Syrische agressie onder de meest deskundige leiding van de drie de voortekenen van de aanval straks uit het Noorden onder auspiciën van Gog en Magog.

Vóórdat de tien plagen beginnen geeft God door de hand van Aäron eerst nog een wonderteken aan Farao. Dit moeten we wel onderscheiden van wat we in Ex. 4 lezen. Daar is het bestemd voor de kinderen van Israël. Ik wijs er ook op dat daar gesproken wordt van een slang, en dat hiervoor hetzelfde woord gebruikt wordt als in Gen. 3. In Ex. 7:9-10,12 is er geen sprake van een slang, maar van een draak. We vinden hetzelfde woord ook in Jes. 27:1 -en het wordt elders vertaald door 'krokodil'.

De wereld kan niet begrijpen wat het is, om niet voor zichzelf of uit zichzelf te handelen, maar te komen in de Naam van Jahweh. Als ze de dienaren van God zal erkennen dan is het nog onder voorwaarde dat ze even 'self-supporting' zijn als de wereld zichzelf waant. Vandaar dat God Mozes en Aäron van te voren zegt dat Farao hen zou trachten te verleiden een wonderteken 'voor zichzelf' te doen (vs. 9). Het is dezelfde list die Satan gebruikt tegen Paulus door de vriendelijke woorden van Agrippa in Hand. 26:1: 'Het is u geoorloofd voor uzelf te spreken'. Maar de list gaat niet op. Aäron neemt zijn staf en werpt hem neer voor

Farao's aangezicht en voor het aangezicht van zijn knechten, en hij wordt tot 'n draak. Dat wil zeggen, dat in plaats van zichzelf te verheffen, Mozes en Aäron erkennen dat het voor God hetzelfde is, Zijn dienstknechten macht te geven om het volk van Israël uit Egypte te leiden, 'ingedeeld naar hun legereenheden' (6:25) en Mozes als knecht van God over Farao te zetten, als het voor Hem is Farao tot hoofd van Egypteland te stellen. Want die draak, waarin Aärons staf veranderd was, was in feite niets anders dan een beeld van Farao zelf! Vergelijk wat we in Ezech. 29 hebben overdacht: 'Zie, Ik zal u, farao, koning van Egypte, groot zeemonster, dat in het midden van zijn rivieren ligt, dat gezegd heeft: Mijn Nijl is van mij en ik heb die zelf voor mij gemaakt!' (vs. 3).

Was het de schranderheid van het Thebaanse Faraogeslacht dat zij weer op de troon zijn gekomen na de inval van de Hyksos en de periode van de Farao's van dat geslacht, onder wie Jozef en de kinderen van Israël in Egypte zijn gekomen? 'Toen trad er in Egypte een nieuwe koning aan, die Jozef niet gekend had', Ex. 1:8. Had die nieuwe koning zo de draden van het wereldgebeuren in handen dat hij voor zichzelf de mogelijkheid kon scheppen om 'aan te treden'?

Dat is de eerste les die we moeten leren wanneer we ons met de oordelen, die over deze aarde gaan komen, zullen bezighouden en in het licht daarvan iets willen verstaan van wat er in onze bewogen dagen gebeurt. Want dat het bewogen dagen zijn zal niemand tegenspreken. De knusheid en de burgerlijkheid hebben in feite in 1914 met het moordschot in Sarajevo al voorgoed een eind genomen. Toen is wat het Wener Congres in 1815 had opgesteld en, zij het met veel kunst en vliegwerk, een eeuw in stand was gehouden, in één keer ruw vernield. God had Zijn hand in die 'burgerlijke rust' tussen 1814 en 1914, want in die periode moest een laatste getuigenis hier op aarde vóór de komst van de Heer gesteld worden. Vandaar dat Waterloo niet het begin van het Romeinse Rijk werd, waar Napoleon droomde, maar van een rustperiode waar Tsaar Alexander van Rusland van droomde. Zien we in dit alles niet die 'staf' van God? En zijn we niet onnoemelijk verblijd te weten dat die staf dezelfde is en blijft, of ze nu de vorm heeft van een stok in de hand van Aäron, of de vorm van een draak in Egypte — of die draak nu de Farao van de dagen van Mozes, of de Nasser van onze dagen is?

Zo alleen kunnen we de geschiedenis van het verleden zien en in verband met de komende oordelen brengen. Die staf heeft de Heer Jezus neergeworpen voor het aangezicht van Pilatus toen Hij hem als antwoord op zijn vraag (in dezelfde list gesteld van 'doe iets voor uzelf') 'spreekt U niet tot mij? Weet U niet, dat ik macht heb U los te laten en macht heb U te kruisigen?' zei: 'U zou geen macht tegen Mij hebben, als het u niet van boven gegeven was', Joh. 19:10-11.

De Heer Jezus gebruikt hier het Griekse woord 'Exousia' voor macht, en de kenners van het Grieks onder de lezers doen er goed aan de betekenis van deze term te overwegen, die in de wijsheid van God evenals zovele 'geladen' Griekse woorden in letters en cijfers de gehele gedachte vastlegt die we in een oudtestamentisch beeld, in dit geval dat van Ex. 7, vonden. Het is meer dan kracht of zelfs dan macht, het is macht met het recht ze uit oefenen. Vandaar dat we ze vinden in Rom. 13 in verband met de wat wij noemen 'burgerlijke autoriteiten': 'Alle ziel zij aan de overheden, over haar gesteld, onderdanig; want er is geen overheid dan van God, en die er zijn, zijn door God ingesteld'.

Maar nu krijgen we in Ex.7:11+12a de tegenzet van Satan: 'Maar de farao op zijn beurt riep

de wijzen en de tovenaars, en ook zij, de Egyptische magiërs, deden met hun bezweringen hetzelfde. Want ieder wierp zijn staf neer en zij werden tot slangen...'. De duivel neemt bij de verzoeking in de woestijn tegenover de Heer Jezus ook ditzelfde Griekse woord 'exousia' in de mond als hij in Luk. 4:6 zegt: 'Ik zal u al deze macht en hun heerlijkheid geven; want zij is mij overgegeven, en ik geef ze aan wie ik wil'. Het is weer een van die subtiele satanische uitspraken, zoals de list van de tovenaars ook een subtiele tegenzet was. Zijn bewering was vals als hier gaat om het recht deze macht uit te oefenen, doch was waar in feite door de lusten van de mens. Voor zover de wereld en al haar heerlijkheid het voorwerp is van de begeerlijkheid van de mens, is ze in feite het koninkrijk van Satan. En bovendien is hij toen hij de hele wereld tegen de Heer Jezus opgehitst heeft en ze er toe gebracht heeft Hem aan het kruis te nagelen de 'overste van deze wereld' geworden.

Zien we nu het listige van de tegenstand van Jannes en Jambres, de twee Egyptische tovenaars volgens 2 Tim. 3:8, die Mozes weerstonden? Deze weerstand is er nu nog en zal alleen in deze dagen vlak voor de komst van de Heer maar erger worden. De mensen laten zich leiden door hun driften, hun lusten en hun begeerten, en laten op zo'n manier toe dat Satan hier op aarde macht verkrijgt, die geen spoor van rekening met God wenst te houden. En dan komt hij tot u en tot mij, die het gezag van God ook in de regeringen hier op aarde willen erkennen, en zegt: Gods hand of mijn hand? God machten stellen of ik machten stellen?

'Maar de staf van Aäron verslond hun staven', vs. 12. Hoe zal God dit bewerkstelligen? Heel eenvoudig, door weldra een scherpe scheidingslijn te trekken tussen het gezag wat van Hem komt en dat wat van de duivel komt. Datzelfde vierde wereldrijk, waarvan de Heer Jezus en Paulus hier op aarde de vertegenwoordigers hebben ontmoet en erkend als hebbende hun gezag van God, zal in zijn laatste vorm dat gezag niet meer aan God, maar uitsluitend aan de Satan ontlenen. 'En ik zag uit de zee een beest opstijgen; En de draak gaf hem zijn macht en zijn troon en groot gezag ... en de gehele aarde ging met verbazing het beest achterna. En zij aanbaden de draak, omdat hij aan het beest gezag gegeven had', Openb. 13. Dan is niet meer de tijd van Rom. 13 'er is geen macht dan van God'. Maar dan ook heeft God in dat opzicht alle recht om 'Zijn verborgenheid te voleindigen, zoals Hij aan zijn slaven, de profeten, verkondigd heeft' Openb. 10:7. Dan wordt eerst Satan zelf op aarde geworpen en is daarmee de kwestie van macht geven al beslist. Als hij niet vanuit hemelse gewesten macht kan geven is zijn gezag feitelijk al teniet. Dan komt de grote stem uit de hemel: 'Nu is het heil en de kracht en het koninkrijk geworden van onze God en het gezag van zijn Christus', Openb. 12:10. In beginsel had de Heer Jezus dit gezag al bij Zijn opstanding, na het werk volbracht te hebben. 'Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde', zegt Hij in Matth. 28. En dit gezag deelt Hij straks in de tijd van de grote verdrukking, als alle burgerlijk gezag in handen van de Satan is, aan zijn twee getuigen mee. Zij hebben 'exousia' de hemel te sluiten en 'exousia' over de wateren, om die in bloed te veranderen en om de aarde te slaan met allerlei plaag, zo dikwijls zij willen, Openb. 11:6. Het beest uit de afgrond, de man die van Satan zijn 'exousia' heeft gekregen, voert krijg met hen, overwint en doodt hen. Maar na 3½ dag worden zij levend en stijgen op naar de hemel.

Dat is de aanvankelijke vervulling hier op aarde van 'de staf van Aäron verslond hun staven'. Straks komt Christus Zelf en slaat alle gezag van Satan neer. Verbreekt zijn demagogie over de volken en geeft Zijn getrouwen, die 'overwonnen hebben en Zijn werken tot het einde

toe bewaard hebben', 'macht geven over de volken, om hen te weiden met een ijzeren staf gelijk pottenbakkersvaten verbrijzeld worden', Openb. 2:26-27

'Het hart van de farao verhardde zich echter, zodat hij niet naar hen luisterde, zoals de HEERE gesproken had', vs. 13. Beware de Heer ons hiervoor. Moge deze overdenking van dit wonderteken ons hart en geweten treffen. Zo niet, dan zal het ons hart verstokken, want het neutraal blijven van onze harten behoort in dezen tot het onmogelijke.

De tien plagen over Egypte, Ex. 7-11 (2)

Exodus 7:14-vv

Nu we met de beschouwing van de eigenlijke tien plagen een begin willen maken, is het goed de verdeling aan te houden, die de Heilige Geest Zelf in dit Boek geeft, en wel van drie groepen van drie, gevolgd door het eindoordeel: de dood van de eerstgeborenen.

Drie keer is daar een nieuwe dag, een 'ochtend', 7:15, 'Ga in de ochtend naar de farao'; 8:20, 'Toen zei de HEERE tegen Mozes: Sta morgen vroeg op en ga voor de farao staan'; 9:13, 'Toen zei de HEERE tegen Mozes: Sta morgen vroeg op en ga voor de farao staan'. Er is in deze drie series van drie een toeneming in zwaarte, te vergelijken met de drie series oordelen uit de Openbaring: de zeven zegelen, de zeven bazuinen en de zeven schalen, Deze series worden in Exodus afgesloten met het eindoordeel: de Engel van de HEERE die te middernacht uitgaat en alle eerstgeborenen slaat, in Openbaring met de Ruiters op het witte paard, die oordeelt en krijg voert in gerechtigheid, Openb. 19.

In Exodus 8:14 wordt tot Mozes gezegd dat Farao uit zal gaan naar het water. Een type van de mens die God niet kent, die niet het leven van God in zich heeft. 'Ieder, die van dit water drinkt, zal weer dorst hebben', zegt de Heer Jezus tot de Samaritaanse vrouw in Joh. 4. Zelfs Farao, als hoofd van het grote Egyptische Rijk, schaamde zich niet om 's morgens uit te gaan naar de Nijl. Als teken van devotie tegenover die in de ogen van de Egyptenaren goddelijke rivier, goed, maar waarbij hij ondubbelzinnig uitdrukking gaf aan de waarheid dat het water niet in hem, de 'goddelijke' Farao, was. Dat water is nu ook niet in de grote machthebbers van deze tijd. Het is in het door deze machthebbers vergeten arme moedertje, dat mogelijk in kommer en ontbering geniet van haar Heiland, Die ze heeft leren kennen en van de God en Vader aan Wie ze haar kinderen mag opdragen, haar zorgen mag bekend maken.

Maar wat een verschil tussen de ontmoeting aan de plaats waar het water te vinden was hier en in Joh. 4. Hier gaat Mozes, type van Christus, 'staan aan de oever van de Nijl om de farao te ontmoeten, en de staf die veranderd is geweest in een slang, in zijn hand', vs. 15. In Joh. 4 zet Hij, van Wie Mozes een zo onvolmaakt type is, zonder uiterlijk teken van macht, Zich 'vermoeid van de reis zó neer bij de fontein', en wil de schuldenaar van een arme zondares worden met de woorden: 'Geef mij te drinken'.

Hier wordt het water, levensbehoefte zowel voor Farao als voor alle Egyptenaren, in bloed veranderd. Daar blijft 'dit water', dat evenmin als het Nijlwater duurzame bevrediging geeft, maar 'waarvan ieder, die er van drinkt, weer dorst zal krijgen' wat het was. Maar voor de vrouw wordt het water, dat de Heiland haar geeft, een fontein van water, zodat ze haar watervat in de steek kan laten en 'heen kan gaan in de stad'.

Maar welk een genade is er bij God, dat Hij nog door de oordelen heen de mens tot zelfinkeer wil brengen. Bij deze eerste groep van drie is bij elke aankondiging van het oordeel niet Mozes, maar Aäron de man die handelt. En als het water van de rivier in bloed veranderd wordt, de vis in de rivier sterft en de rivier stinkt, is het zo dat 'de Egyptenaren zullen moeite moeten doen om het water uit de Nijl te kunnen drinken'. Nog ligt er in het oordeel een les. Nog spreekt God tot de Egyptenaren en wil hij bij hen een zelfde begeerte wekken als bij de Samaritaanse, die vermoeid was van het bevredigen van haar natuurlijke begeerte bij mannen of bij waterputten. 'Heer, geef mij dat water, opdat mij niet dorste, en ik hier niet kome om te putten'. Als de Egyptenaren met deze oprechte begeerte tot God en

tot Mozes gekomen waren, had God door de hand van Mozes hen wat anders doen zien dan water van de rivier in bloed te veranderen. Is deze zelfde Mozes in Zijn hand niet het middel geweest om (symbolisch) de wateren uit een geslagen Christus te doen komen? We denken terug aan de tijden van Jozef, toen het volk vanwege de honger tot Farao riep om brood, en deze Farao het beroemde woord 'Ga naar Jozef, en doe wat hij u zegt' tot alle Egyptenaren sprak. Zou de genade van God minder groot geweest zijn als nu, bij gebrek aan water, Farao zijn volk de raad gegeven had 'Ga naar Mozes, en doe wat hij u zegt' Maar helaas, men neemt zijn toevlucht tot wat we in vs. 24 lezen: 'Maar alle Egyptenaren groeven in de omgeving van de Nijl naar drinkwater, want van het water van de Nijl konden zij niet drinken'. Dat is het redmiddel van de natuurlijke mens. Als zijn hulpbronnen buiten God voor hem de dood blijken te zijn, gaat hij graven rondom de rivier. En zo blijft 'de arbeid der zotten een iegelijk van hen moede maken', totdat een uitgewerkt, vermoeid mens aan het eind van zijn leven is en de eeuwigheid zonder God binnengaat, in een eeuwig smachten naar een druppel water om zijn tong te verkoelen, zoals de rijke man in de hades.

Maar gaan we nu iets nader op de betekenis van deze eerste plaag in. De opmerking van vele commentators, waaronder F.W. Grant zich helaas ook onnadenkend schaart, dat deze oordelen 'in zekere mate hun natuurlijke tegenhangers hebben' is een prima kiem voor ongelooft. Zie W. Kelly in zijn 'Lectures introductory to the Pentateuch', die deze suggesties op waardige wijze afwijst. Het is ook waanzin om het feit, dat de rivier de Nijl in sommige weken van juni wel eens rood getint is, met deze plaag in verband te brengen. En hoe het feit, dat er in de wateren van Egypte kikvorsen voorkomen en voorttellen in verband gebracht kan worden met een rivier, die in bloed veranderd is en waarin alle leven gedood is en die toch even later 'van kikkers kan krioelen', is me totaal een raadsel. Het is volkomen in de geest van de Egyptische tovenaars, die 'hetzelfde deden met hun bezweringen' en kan op ongelovigen alleen maar de uitwerking hebben die werd teweeggebracht door wat de tovenaars deden '.....zodat het hart van de farao zich verhardde', 7:22.

'Toen zei de HEERE tegen Mozes: Zeg tegen Aäron: Neem je staf en strek je hand uit over de wateren van Egypte. Strek hem uit over hun stromen, over hun rivieren, over hun waterpoelen, en over hun hele watervoorraad, zodat zij bloed worden. Er zal bloed zijn in heel het land Egypte, zelfs in de houten en stenen vaten', vs. 19. Bloed buiten het lichaam is niet slechts een type van de dood, maar betekent de dood. Dus alles wat een natuurlijke bron van verkwikking en lavenis voor de Egyptenaren was, werd voor hen de dood.

Dat ditzelfde oordeel straks herhaald zal worden weten we uit diverse passages van de Openbaring, ik behoef daar niet verder op in te gaan, Waar ik op wil wijzen is, dat we niet maar een 'voorspel' van dit oordeel zien, maar dat datgene, wat straks als een rechtstreeks van God komend oordeel openbaar zal worden, nu reeds onder Zijn toelating, in Zijn regeringswegen met de mensen op aarde openbaar wordt.

Zien we in onze dagen niet, als we de ogen maar open doen, het stempel van de dood liggen op dat wat in natuurlijke zin verfrissing of verkwikking gedurende alle voorbij gegane eeuwen voor de mens betekende? Biologen zien met schrik het verschrompingsproces in Gods heerlijke natuur overal waar de mens met zijn maatschappij en zijn industrie opdringt. Is het in de vervlogen eeuwen ooit vertoond, dat daar, waar de mens een stadscultuur vestigde, het de dood betekende voor de vrije natuur om die cultuursteden heen? Betekenden de Afrikaanse nederzettingen het einde voor het oerwoud eromheen? Is de

majestueuze natuur van Noord-Amerika bedreigd geworden toen de emigrantenkolonies zich steeds verder naar het westen uitbreidden?

En dan noem ik de vakantiecentra in de schitterendste plaatsen op deze wonderschone aarde. - Ik sprak enige weken geleden een jonge inspecteur van een verzekeringsmaatschappij, die even vermoeid of 'walgend' (zie vs. 18 van ons hoofdstuk) van Mallorca terug kwam als de Egyptenaren van de Nijl. Niet dat hij er zondige ontspanning op nagehouden had, maar de vermoeiende geldklopperij had hij tot onder de oppervlakte van de zeespiegel tijdens dure duikevenementen ondervonden. Vele van de plaatsen aan de kust, waar men vroeger mooie vergezichten over het water en gezonde zeelucht opdeed zijn thans de plaatsen waar menig oprecht huwelijksgeluk op ruwe en ontorende, nooit meer te herstellen wijze door uitdagende schaamteloosheid verknoeid wordt, en de rust en vrede, die onze afgelegene Veluwe boerendorpjes op zomeravonden boden aan de vakantiegangers, weten op hun wijze met het aanbieden van attracties hun deel van de winst van het toerisme mee te krijgen.

En nu spreek ik nog maar alleen van de ontspanning. Maar niet minder bedorven zijn de bronnen van inspanning die, als we de dingen eerlijk onder ogen durven zien, in wezen altijd een grotere bron van natuurlijke zegen hebben betekend dan de ontspanning. Op 10 mei j.1. las ik een artikel van een zekere mr. Luijk uit Wassenaar: 'Er wordt teveel gekletst aan conferentietafels' – 'Praten om redenen van prestige'. Aan het slot van dat artikel stond: '.....En vandaar weer al die hartaanvallen.

Ik kan zo tien gevallen in mijn naaste omgeving opnoemen: mensen met een hartinfarct. En dat komt voor het grootste deel door dat te veel praten, confereren, vergaderen en het zich ergeren omdat je voelt dat je je tijd zit te verdoen, terwijl je eigen werk intussen ligt te wachten en zich opstapelt. Dat is een reuze bron van frustratie'.

De benadering van de mensen tot elkaar, in natuurlijk zin, op straat en plein, in vroeger eeuwen een bron van gezichtsverruiming en vruchtbare uitwisseling van gedachten, is tot een spel met de dood geworden. Als in alle gevallen van doodslag zonder voorbedachte rade, die volgens het bekende voorbeeld uit de wet van Mozes (van de man, wiens bijl van de steel vloog), in de instelling van de vrijstad hun oplossing vonden, op soortgelijke wijze in ons land moest worden voorzien, zou er een wijkplaats te vullen zijn met mensen die 'niet vlug genoeg reageerden'. Geen navigatiekunst, geen 'wijsheid' in het handelen tegenover de naturelementen, Ps. 107:27, maar het reageren op tekens en strepen, het verwerken van in voor de menselijke geest te snel elkaar opvolgende reflexen, brengt de mens in zijn voertuig van het ene punt naar het andere. De zeeman die eindelijk de haven in het zicht had dankte God: de woestijnreiziger die de stad of het dorp naderde prees zijn Schepper, en de reiziger die in vroeger eeuwen in onze streken de stadspoort binnenreed deed dat met een gevoel van voldoening en ontspanning. Nu wordt na alle spanning van de snelweg de aandacht nog eens dubbel opgeëist als we de stad binnenrijden, en eindigt ze pas, niet als we de auto uitstappen, maar als we hebben geconstateerd dat zelfs in die rusttoestand we op alle mogelijkheden van het oplopen van een boete attent zijn geweest.

En nu kunnen we hier prachtige uitleggingen en noodzakelijkheidsredeneringen voor aanvoeren. En men kan over deze ontwikkeling nuchtere, verstandig beredeneerde rapporten schrijven die deze ontwikkeling verklaren, maar dan doet men wat de Egyptische

tovenaars deden met hun bezweringen. Dan laat men zien dat, zonder de hand van God in de loop der dingen te erkennen, men ook water in bloed kan veranderen. Dan vergeet men dat de God, die volgens Hand. 10:17 Zich jegens de mensen 'niet onbetuigd gelaten heeft in goeddoen, hen van de hemel regen en vruchtbare tijden gevende, hun harten vervullende met spijs en vrolijkheid' diezelfde God is, Die het toelaat, dat doordat de mens ook zelfs in de natuurlijke dingen steeds verder van Hem afwijkt, zijn hart gevuld wordt met verveling en ongeïnteresseerdheid.

Dat dit proces in feite niet anders dan het in bloed veranderde water van Egypte, het proces van de dood betekent, erkent men al door zijn eigen terminologie. Als men deze dingen de mensen voorhoudt maakt men zich er van af met de term 'de vicieuze cirkel'. Maar daarmee bedoelt men eigenlijk: de noodlottige spiraal, want cirkels bestaan er in het leven van mensen en volken niet. Alleen spiralen, hetzij in opwaartse, hetzij in afgaande richting. Gelukkig dat wij, kinderen van God, het punt waar die spiraal eindigt niet meemaken. Dat wij het door het geloof mogen zingen:

Voor aard en hemel is mijn leven
Mijn dierb're Heer.
Wijkt uit mijn oog, gij aardse dingen!
Straks neem 'k mijn vlucht tot hoger kringen,
En jubel dan met hemelingen
Tot Jezus' eer.

In het bijzonder wijzen we nog op een onderdeel van deze plaag, waar de Heilige Geest in de Psalmen de nadruk op legt. In vs. 18 van ons hoofdstuk lezen we: 'en de vissen die in de Nijl zijn zullen sterven, zodat de Nijl zal stinken'. En in vs. 21: 'De vissen die in de Nijl waren, stierven en de Nijl stonk, zodat de Egyptenaren het water niet konden drinken'. En in aansluiting daarop lezen we in Ps. 105:29: 'Hij veranderde hun water in bloed en doodde hun vissen'.

De met de vissen in verband staande visvangst is in de Schrift niet een type, maar geeft ons een illustratie van een natuurlijke, door God in de schepping gegeven mogelijkheid, om met vakkundigheid ter plaatse geboden rijkdommen, hulpbronnen tot zijn onderhoud te gebruiken.

(Vgl. Jes. 19:5-10 waar met de onbruikbaarheid van de Nijl alle nering en bronnen van welvaart ophouden. Ter verduidelijking citeer ik hier Van der Palm: 'De letterlijke voorstelling is deze: de Nijl, van wiens overstroming alle vruchtbaarheid en vertier in Egypte afhangt zal niet zwellen, niet overvloeien: het gevolg zal wezen dat het Nijlwater, het enige dat men in Egypte heeft, in de poelen en kanalen stilstaat, bederven en onbruikbaar worden zal; de Nijlgewassen, vooral het papierriet, dat men tot velerlei gebruik bezigde en dat een tak van bestaan was, zou kwijnen: alle neringen en bronnen van welvaart, die ook op de vruchtbaar makende overstroming van de Nijl steunden, als landbouw, visserij, weverij, brouwerij en dergelijke zouden kwijnen en te niet worden en Egypte zou tot een staat van grote schraalheid en magerheid vervallen. Het is moeilijk te beslissen, of wij deze voorstelling geheel naar de letter hebben op te vatten, dan of zij figuurlijk is en het ophouden van bloei en welvaart onder een tirannieke regering betekent').

Wat komt er in onze huidige maatschappij van deze natuurlijke hulpbronnen en dit individueel vakmanschap terecht? 'De vissen, die in de Nijl waren, stierven'. Wat is het zogenaamde 'dooddrukken' van de middenstand anders dan het sterven van de vis in de rivier? Het is toch niet meer natuurlijk, maar 'de dood in de pot' dat bepaalde

huisvlijtbedrijfjes langs onze voormalige Zuiderzeekust in stand gehouden worden, zolang als het loopt, doordat ze een curiositeit vormen voor de toeristen. En als de middenstander ondanks vakmanschap en hard zwoegen niet meer tegen de concurrentie van het grootbedrijf op kan, blijft hem nog over zich aan diezelfde grootindustrie, die hem eerst economisch heeft 'doodgedrukt' over te leveren en kan hij tot aan zijn A.O.W. een aantal knoppen bedienen of lampjes en meters controleren, waarvan hij de bedoeling in het grote geheel niet begrijpt, doch in ruil waarvoor hij een sociaal pakket, vakantie- en snipperdagen en mogelijk een woningwetwoning in een kleurloze wijk krijgt. Daarmee is aan het individuele in zijn persoon als vakman, in zijn woning als zakenpand, in zijn eigen, van vader op zoon overgegangene relatiekring van leveranciers en kopers voorgoed een einde gekomen.

En let wel, hier lezen we nog niet van een afzondering tussen het land Gosen en de rest van Egypteland. Dat lezen we pas bij de vierde plaag in hfdst. 8:22. Hier zitten wij als gelovigen middenin en al deze dingen raken ons even goed als degenen die de Heer Jezus niet kennen. Maar God verwacht dat onze reactie anders zal zijn dan die van Farao en van de mens zonder God in deze wereld. 'en de farao keerde zich om, ging naar zijn huis en nam ook dit niet ter harte', vs. 23. Een zich welbewust afwenden met zijn blik en zijn gedachten van hetgeen God door deze dingen te zeggen had. 'struisvogelpolitiek', noemt de schrandere mens in deze wereld dit, doch hij vergeet dat de term zelf al beschuldigt. Want het Woord van God leert ons dat wat de struisvogel doet hem niet als doordachte 'politiek' aan te rekenen is. 'Want God heeft haar de wijsheid onthouden, en heeft haar niets aan inzicht toebedeeld'. Als zij daarom bij het dreigend gevaar haar kop in het zand steekt of 'Maar als het tijd is, richt zij zich op in de hoogte; zij lacht om het paard en zijn berijder', (Job 39:20-21) De mens is er straks voor de grote witte troon niet klaar mee, hetgeen de struisvogel van nature doet als 'politiek' te hebben gevoerd.

Remedie in dezen of stuiting van het beschreven proces van de dood in deze wereld bestaat niet. Het zal zijn volledige voltooiing hebben als wij straks weggenomen zijn van deze aarde. 'Zo gingen zeven dagen voorbij, nadat de HEERE de Nijl geslagen had', vs. 25. Het wordt straks voortgezet in hetgeen we in Openb. 8:8, 11:6 en 16:3,7 vinden.

De tien plagen over Egypte (3)

Exodus 8:1-15.

We zien Mozes in het eerste vers van ons hoofdstuk opnieuw naart Farao toe gaan. De eis van God is scherp omlind: 'Laat Mijn volk gaan, zodat zij Mij kunnen dienen'. Er wordt niet gevraagd hoe dit volk er zelf over denkt; Gods eis aan Farao betreft dit volk in subjectieve zin. Maar wat een zee van gedachten: de grote, onvoorstelbaar machtige en wijze God stelt aan een aards monarch een eis, en die eis heeft als inhoud: 'Mijn volk dat 'Mij' zal dienen'. Als we zo in het geloof weten dat die grote God, geheel buiten ons willen, denken, hopen of calculeren om, ons de spil maakt, waar Zijn eisen om draaien, dan worden we niet alleen klein maar ook rustig en gelukkig.

Maar er is een 'indien' aan die eis verbonden. God zij dank geen 'indien' van de kant van zijn volk, van onze kant. Het is niet: 'indien zij weigeren Mij te gaan dienen', maar 'indien u weigert hen te laten gaan'. Alle voorwaarden hebben met ons in de dood van de Heer Jezus een einde genomen. Gods raadsbesluiten ten opzichte van ons lopen recht naar het doel dat Hij Zich in Christus Jezus heeft voorgesteld; Efeze 2, Maar in zijn regeringswegen, (die van zijn troon, en niet van zijn hart uitgaan en deze wereld betreffen), zijn er 'indiens', die afhangen van de houding van de mensen in deze wereld tegenover Zijn volk, of dit het aardse of het hemelse volk betreft.

En hoe dit 'indien' ook uitvalt, God zal in de uitkomst verheerlijkt worden. Hetzij Zijn mensieliefde en genade in Christus Jezus, of Zijn heiligheid en gerechtigheid zullen geaccentueerd worden in de keus die de mens, met een eigen wil (helaas onder Satan geen vrije wil) voor de eis van God geplaatst, maken zal.

Hier wordt God verheerlijkt doordat het hele land van Egypte met een kikkerplaag getroffen wordt, vs. 2. In Ps. 78:45 wordt aan deze plaag herinnerd. Daar wordt ze, ongetwijfeld in een volgorde, na de vierde plaag, die van het ongedierte, genoemd, en wordt er van de kikkers gezegd, dat nadat de steekvliegen (dat is dat 'ongedierte') hen hadden opgegeten, de kikkers hen hadden 'ten gronde gericht'. In Ps. 105:30 wordt tenslotte nog gezegd dat 'hun land wemelde van kikkers, tot in de kamers van hun koningen'.

Dat is alles wat we in het Oude Testament van deze plaag en over kikkers in het algemeen lezen. En als we dan naar het Nieuwe Testament gaan vinden we merkwaardig genoeg slechts één plaats, waar over de kikker gesproken wordt en waar we kennelijk hetzelfde dier moeten onderscheiden, daar de vertaling van de Zeventig, de Griekse vertaling van het O.T., hier hetzelfde woord geeft. Het is Openb. 16:13: 'En ik zag uit de bek van de draak en uit de bek van het beest en uit de mond van de valse profeten drie onreine geesten komen als kikvorsen' En het volgende vers: 'want het zijn geesten van duivelen, die tekenen doen, en die uitgaan naar de koningen van het hele aardrijk, om hen te verzamelen tot de oorlog van die grote dag van de almachtige God'.

Ik meen te mogen zeggen dat we door de combinatie en het onderling vergelijk van de gegeven passages moeten begrijpen wat de kikkers voorstellen. Ze spreken van onreinheid, en dat in de betekenis van zinnelijke, vleselijke onreinheid. Want als we de passages van het Nieuwe Testament, die hetzelfde zelfstandig naamwoord hebben als het adjectief 'onreine geesten als kikvorsen' in Openb. 16 bezien, dan vinden we dat dit in al die plaatsen

zinnelijke, vleselijke onreinheid is.

Teruggaande naar Exodus 8 willen we de plaag zien in het licht van hetgeen nu al in de wereld openbaar wordt in beginsel, en straks, na de komst van de Heer Jezus om ons tot Zich te nemen, in hevige mate.

De rivier de Nijl die, zoals we in onze vorige overdenking hebben gezien, in plaats van een bron van levenslust en levensvreugde de dood is gaan betekenen, wordt nu de bron waaruit de onreinheid voortkomt. Het is niet zo dat om verlichting te vinden van de plaag van de kikkers men naar de rivier kan gaan en er in duiken om, al is het dan ook voor een ogenblik, van de plaag verschoond te zijn, — neen, de oorsprong, de bron van het leven en de levensvreugde zelf werpt onreinheid op.

Maar deze onreinheid blijft niet in de rivier. De kikkers komen uit de rivier en dringen door tot in Farao's huis, tot in zijn slaapkamer en tot in zijn bed. Ook het huis van zijn knechten, zijn volk, zijn bakovens en zijn baktroggen worden genoemd als plaatsen waar ze te vinden zullen zijn.

De onreinheid, in de zin van onzedelijkheid, oneerbaarheid, die ons heden ten dage tegemoetkomt, heeft buitengewone vormen aangenomen. En we hoeven niet te zeggen: als we de plaatsen van openlijke ontucht maar mijden, worden we hiervan gevrijwaard. Als we de fatsoenlijkste theehuisjes in de vrije natuur aandoen om een frisdrank te nemen springt de onreinheid ons al in het oog door affiches met voorstellingen van zoveel mogelijk naaktfiguren. In de fabrieken en directiekantoren hetzelfde: om de erkentelijkheid van zijn waardering voor een of andere zakenrelatie tot uitdrukking brengen door met de jaarwisseling een kalender met mooie foto's uit de natuur te schenken is voor vele firma's al te weinig 'pikant': een serie naaktfoto's zal meer in de smaak vallen. Sinds de televisie de grote concurrent voor het regelmatige bioscoopbezoek is geworden, is de enige oplossing om de aandacht te trekken met 'gedurfd' advertenties, zowel in woord als in beeld, naar voren te springen. En hiermee worden we geconfronteerd als we 's avonds rustig de krant zitten te lezen. Ik ga nog verder en durf beweren dat we niet meer onze boodschappen kunnen gaan doen (en wie krijgt die tegenwoordig nog aan huis bezorgd)? zonder op straat en in de winkel, niet slechts in de dracht waarin met name de vrouwen zich vertonen, maar zelfs door de illustraties op de verpakkingen van onze meest noodzakelijke levensbehoeften met de onreinheid in aanraking te komen.

Dat dit onreinheid en uitdaging van de zinnelijke lusten betekent zal zelfs iedere ongelovige toegeven. Onlangs is bij een enquête in Parijs inzake de minirok uitgewezen dat het gros van de mannen (die, als ze er mee geconfronteerd worden de prikkeling ervaren) zich afkeurend uitlieten over het toelaten van deze dracht in het openbaar en wensten dat er een verbod tot het dragen van deze rok uitkwam. De politie van de grote steden hier in Nederland zegt openlijk dat de toename van de aanrandingen en hiermee gepaard gaande zedenmisdrijven ten nauwste verband houdt met de uitdaging van de minirok.

Men voelt de plaag, ook als ongelovigen. Men onderkent de 'stank', vs. 14, die opgaat als men van hogerhand gedwongen is een broeinest van onreinheid op te ruimen of aan bepaalde uitdagingen in het openbaar paal en perk te stellen. Doktoren die eerlijk zijn kunnen niet anders dan wijzen op de ruïnerende gevolgen van het gebruik van voorbehoedsmiddelen voor zowel geest als lichaam. Ongelovige sociologen zien de

afgrond die zich opent wanneer men zonder voor de buitenwereld gebrandmerkt te worden de binnenkamer van zijn buurman kan binnengaan. Maar weer zijn daar, vs. 18, de tovenaars, die ook zo doen met hun bezweringen. Weer is daar ook in onze tijd de duivel er bij, die de gevoeligheid van de plaag als plaag en daardoor als een stem van God afremt door nuttigheidsredenaties over deze zaken. 'Wat maken de mensen zich druk? Wat hebben daar onlangs dichtbij onze grens Duitse boeren een koude drukte gemaakt over een nudistenkamp in hun buurt, waarin niet anders dan eerbare lieden die geen kip kwaaddoen of uitdagen, die alleen in hun vakantie eens natuurkinderen willen zijn! En een foto van een keurig naakt ouderpaar die met hun kleine naakte kindertjes aan het spelen zijn (menig ordentelijk ouderpaar laat de kindertjes met vakantie aan de hoede van anderen over en gaat er samen honderden kilometers tussenuit!) onderstreept het arcadische van deze bedoening. De mens heeft in deze tijd van mechanisatie toch behoefte om naar de natuur terug te keren, ook in zijn lichamelijke leefwijze en vertoning naar buiten toe?' Zo doet de duivel ook nu zijn tovenaars de kikkers over Egypteland opkomen.

Maar de tovenaars kunnen Farao niet helpen om van de plaag af te komen. De mensen kunnen het nut over deze toename van onzedelijke praktijken verkondigen — ze binnen de perken houden waarin ze zich vroeger bevonden kunnen ze niet. Hiertoe erkent zelfs Farao dat een 'vurig bidden', een smeken van de kant van Mozes nodig is.

Wondermooi is wat Mozes bij deze gelegenheid tot Farao zegt, — vol lering voor ons als gelovigen die nog op aarde zijn en die in de machten, over ons gesteld datgene zien wat tegenhoudt, 2 Thess. 2:6, alvorens de volle uitgieting van al deze lustopwekkingen en lustbevredigingen zal plaatsvinden. 'Houd tegenover mij de eer aan uzelf!', wat volgens de voetnoten in de Eng. vert. J.N.D. en de Elberf. wil zeggen: 'Stel in de autoriteit die God u gegeven heeft een tijdstip vast zonder met mijn wil in dezen rekening te houden'. Zien we hier niet eenzelfde schoon gedrag als bij de jongelingen die door Nebukadnezar in de vurige oven geworpen zijn? Geen macht ter wereld is in staat ze uit de vlammen, waarin ze veilig zijn, weg te halen, — menselijkerwijs behoeven ze slechts een woord tot de Godenzoon die in hun midden wandelt te richten en het vuur dat hen beschermt verslindt hun tegenstanders. Maar ze erkennen het gezag dat God gesteld heeft zolang als God het Zelf erkent en komen op het gebod van Nebukadnezar de oven uit tot voor zijn aangezicht. — Zo hier bij Mozes. Geen macht in Egypte is in staat de vreselijke plaag te doen ophouden dan alleen Mozes in het hem door God gegeven gezag. Maar Mozes erkent Farao's gezag en als Farao spreekt over 'zijn volk' erkent Mozes het gezag dat God hem over dat volk gegeven heeft boven hem.

Als Farao ziet dat er verlichting is, maakt hij zijn hart onvermurwbaar, vs. 15. Bij de vorige plaag hebben we gezien dat Farao zich omkeerde en naar zijn huis ging en het niet ter harte nam. Hier kan hij niet anders dan zien dat er verlichting is en niet anders dan erkennen dat dit alleen van God kan komen. De tovenaars hebben getoond dat ze de plaag alleen maar verergeren kunnen — alleen maar meer onreinheid aanbrengen. Tegenover die wind van genade van God, die de ballon van Farao's leven naar hoger, reiner sferen wil sturen, kan Farao onder influistering van de duivel maar één ding doen om er aan te 'ontkomen': zoveel zakken ballast aan de schuit van de ballon hangen, dat hij wel in de lage, aardse sferen gehouden moet worden. Darby vertaalt hier: 'hij verhardde zijn hart'. De duivel weet wel dat menig geweten op vriendelijke wijze door God via de weg van het hart benaderd is, als bij de Samaritaanse vrouw. Als hij nu de poreusheid van dat hart teniet kan doen weet hij dat hij

de weg naar het geweten daarmee afsluit. Vandaar dat hij de mensen er toe aanzet evenals hier Farao hun hart te verharderen. Ook mogelijk een lezer of lezeres van ons blad? God heeft u geweldige capaciteiten als mens gegeven. U hebt het vermogen, wat nog geen arts ter wereld op natuurlijke wijze voor zover mij bekend gelukt is, uw hart te verharderen. Dit is het begin zoals we in de volgende artikelen zullen zien van een afgrijselijk proces in uw ziel, erger dan nicotinevergiftiging in uw lichaam.

We gaan tot slot even naar Openb. 16. Daar zien we waar straks na de opname van de Gemeente deze plaag op uitloopt. Want het is onnodig te zeggen dat in hun toepassing op onze tijd en op die na de opname de plagen niet elkaar opvolgen, maar coördineren, samenvallen. Bij alle wellust die opgewekt en bevredigd wordt is men er zich weinig van bewust, dat boze geesten van Satan hier hun hand in hebben en pas tevreden zijn wanneer zij de mensen deze zonden zien doen. Zelf kunnen duivelen er niet meer toe overgaan als in de dagen vóór de zondvloed, maar ze hebben zeer zeker 'een welgevallen aan hen(de mensen) , die ze doen', Rom. 1:32, vgl. :24. In de eerste drie evangeliën is de veelvuldig voorkomende term 'onreine geesten' van dezelfde draagkracht als het zelfstandig naamwoord 'onreinheid', de betekenis van het Griekse woord voor 'zedeloosheid'. Het zijn geen onheilige, maar onreine geesten. Welnu, die onreine geesten vinden we voor de laatste maal in de Schrift nog twee keer in Openbaring: in hfst.18:2 in verband met het laatste godsdienstige, in 16:13 in verband met het laatste politieke systeem vóór de komst van de Zoon des mensen. En deze onreine geesten, deze 'geesten van duivelen, die tekenen doen' worden hier in Openbaring gezien als kikkers. En zoals in Ps. 105:30 deze kikkers gezien worden in de kamers van de koningen van Farao, zien we ze hier uitgaan tot de koningen van het ganse aardrijk, om hen te verzamelen tot de oorlog die uitgevochten zal worden 'aan de plaats, in het Hebreeuws genoemd Armagédon', vs. 16.

Wat is deze geheimzinnige plaats Armagédon? De plaats waar we over lezen in Richteren 5:19, 'aan het water van Megiddo', waar de grote slag in de dagen van Debora en Barak heeft plaatsgevonden. De plaats die een Engelse generaal eens heeft getekend als de meest volmaakte plaats op aarde voor een tankslag. Daar werden de Kanaänietische koningen verzameld, met hoop op en beloftes van rijke buit, die hun echter geen gewin bracht. 'maar buit aan zilver nemen zij niet mee'.

Maar de hoop en de beloftes waren nog op andere dingen gericht dan op een zilverbuit. ' Zouden zij dan geen buit vinden en verdelen, één meisje of twee meisjes voor elke man? Een buit voor gekleurde stoffen voor Sisera, een buit van gekleurde stoffen, geborduurde, gekleurde stoffen, aan beide zijden geborduurd, voor om de halzen van de buit'. (d.w.z. om om de hals van de buitgemaakte meisjes te leggen), Richt. 5:30. Een zwelgen in wellust was hun voorgesteld en beloofd als ze de overwinning zouden behalen En we kunnen er mijns inziens zeker van zijn dat, als straks de drie onreine geesten als kikkers uit de mond van draak, beest en valse profeet zullen uitgaan, er ook zulke beloftes gedaan zullen worden voor de westerse legers. Tijdens de ineenstorting van het Derde Rijk in 1945 is het er bij de oprukkende geallieerde legers ook vaak erg aan toe gegaan. — het werd bij het begin van het oprukken der legers tenminste nog niet openlijk aangekondigd. Dat zal straks anders wezen. Met alle beschikbaar propagandamateriaal zullen de koningen van de hele wereld, (met name van die gebieden die vroeger het West-Romeinse Rijk vormden), met hun onderdanen door voorspiegeling van bevrediging van de zinnelijke lusten in de gebieden

van het Midden-Oosten, met name van Palestina, verzameld worden tot de oorlog van 'die grote dag van de almachtige God'. Maar dan pas zal in waarheid zoals Ps. 78:45 in de vert. van de 70 gelezen wordt 'de kikkers, die hen te gronde richten'. In plaats dat zij hun buit zullen vinden in bedwelming van de zinnen zal datgene wat zij met hartstocht najaagden en waarvoor ze met hun legers tot in Palestina wilden oprukken hun ondergang betekenen. De kikkers zullen inderdaad in de kamers van de koningen komen. 'Tussen haar voeten kromde hij zich, viel hij. Waar hij zich kromde, daar viel hij, geschonden', zingt Debora in Richt. 5:27 van Jabin. 'Komt hierheen, verzamelt u tot de grote maaltijd van God; opdat u vlees eet van koningen en vlees van oversten over duizend en vlees van sterken en vlees van paarden en van hen die daarop zitten en vlees van allen, zowel van vrijen als van slaven, kleinen als van groten', zegt de engel die in Openb. 19:17 in de zon staat. 'Vertrap, mijn ziel, de sterken!' (Darby: de kracht) , zegt Debora in Richt. 5:21. 'Hij treedt de wijnpersbak van de wijn van de grimmigheid van de toorn van God de Almachtige' staat van Christus in Openb. 19:15.

De Heer beware ons in deze dagen vlak voor Zijn komst, waarin de onreinheid, de onzedelijkheid vormen gaan aannemen die het einde aankondigen. We lezen bij deze plaag nog niet dat er voor het land Gosen een uitzondering gemaakt wordt. In de wereld van onreinheid en vleselijke verleiding hebben wij ons te bewegen, ons werk en onze inkopen te doen. En de waarschuwing van Openb. 16:15 spreekt ook tot ons: 'Welgelukzalig hij die waakt en zijn kleren bewaart, opdat hij niet naakt wandelt en men zijn schaamte niet ziet!'

De tien plagen over Egypte (4)

Exodus 8:16vv.

We komen nu tot de derde plaag, waarvan zelfs de tovenaars tot Farao moeten zeggen 'Dit is de vinger van God'. Jammer voor de duivel dat onze hedendaagse geleerden er niet bij stonden toen de tovenaars dit tegen hun heer zeiden als een laatste waarschuwing, alvorens God met de volgende plagen kwam. Want dan hadden ze dit meteen kunnen determineren. 'Als men die derde plaag zuiver natuurwetenschappelijk beschouwt, zou ze een gevolg kunnen zijn van de beide eerste plagen', schrijft mevr. Möller-Christentes in haar 'Dierenleven in de Bijbel'. Toen het 'water in bloed veranderd werd', dus vergiftigd werd, 'stierven de vissen en de kikkers gingen uit het water, het land op. Omdat zowel vissen als kikkers grotendeels van muggenlarven leven, waren de natuurlijke vijanden van de muggen uitgeschakeld, zodat deze dieren zich in miljoenen aantallen konden ontwikkelen en tot een plaag worden, die het hof en de priesterstand evenzeer trof als het volk'. Op blz. 126 van de Nederlandse vertaling, uitgegeven bij Bosch en Keuning te Baarn, verklaart de schrijfster dan verder, dat ook de drie volgende plagen, de steekvliegen, de veepest en de vliegen als een verdere ontwikkeling van de eerste drie plagen beschouwd kunnen worden.

We zien wel dat dezelfde geest van de mensenmoordenaar en leugenaar van den beginne, die Farao's hart beïnvloedde en hem blind en doof maakte voor elke waarschuwing van Gods kant, ook nu nog werkzaam is - ja, juist nu werkzaam is. Dat we in die 'laatste dagen' leven waar Paulus over spreekt in 2 Tim. 3. En net als Jannes en Jambres moeten de tovenaars, die in hfdst. 7:11-12 zoals Paulus het zegt, zich tegen Mozes verzetten, door de tekenen die God geeft te elimineren, hier huns ondanks tot de slotsom komen en die ook uitspreken: 'Dit is de vinger van God'. Jammer dat deze conclusie niet tot een onberouwelijke bekering tot zaligheid heeft geleid, want in hfdst. 9:11 zien we ze weer als tovenaars voor Mozes staan. En hun rol ten opzichte van Farao wordt zonder meer overgenomen door de moderne bijbeluitleggers van tegenwoordig. De 'waarheid' wordt weerstaan door eliminatie - verstandelijke uitleg, die het geweten afsluit voor de kracht van Gods Woord.

Want laten we niet vergeten, dat wat toen die tekenen konden en moesten doen aan de harten en gewetens, dat tegenwoordig het geschreven Woord van God dat doet. En als we na zoveel eeuwen het door de Heilige Geest opgetekende verslag van deze dingen lezen, - tot op de laatste jota of tittel zodanig opgetekend dat het op zijn scherpst is (alles wat de mens scherp noemt is onder het microscoop nog een vlak, maar het Woord van God is zo scherp dat er geen overtreffende trap voor is, daar kan geen slijpen iets aan verbeteren), dan is het Gods bedoeling dat Hij openbaar wordt aan de gewetens. 'Het Woord van God, is levend en krachtig en scherper dan enig tweesnijdend zwaard, en het dringt door tot verdeling van ziel en geest, zowel van gewrichten als van merg, en is een oordelaar van de gedachten en overleggingen van het hart. En geen schepsel is voor Hem onzichtbaar, maar alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen van Hem, met Wie wij te doen hebben', Hebr. 4:12.

Dat wordt daar in Hebr. 4 genoemd als het eerste van de drie hulpmiddelen, die het volk van God ten dienste staan om hen door deze woestijn te voeren en in de rust te brengen. Het tweede hulpmiddel is de grote Hogepriester, 'die de hemelen is doorgedaan'. Het derde hulpmiddel is ons met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade. De duivel weet dat

het hemelse volk van God aan zijn laatste etappe toe is, en verdubbelt zijn pogingen om, terwijl hij ongelovigen de zinnen verblindt, ons, gelovigen, in deze laatste etappe te doen struikelen en zo te verhinderen de rust te bereiken. Hij weet dat het tweede hulpmiddel, het hogepriesterschap van onze Heiland, voor hem onaantastbaar is. Daarom probeert hij ons het eerste en derde te ontnemen: de kracht van het Woord van God teniet te doen, en allerlei dingen op onze te leggen, hele goede dingen op zichzelf, waardoor de gelovigen geen tijd vinden om tot de troon der genade te gaan.

Maar we hebben Gode zij dank de leiding van de Heilige Geest bij de overdenking van Zijn Woord - van diezelfde Geest en in diezelfde kracht als toen Hij deze woorden als geïnspireerde Schrift liet neerschrijven. In hfdst. 8:16 staat ondubbelzinnig dat het stof van de aarde tot muggen zou worden in heel het land Egypte. En in vs. 17 wordt dit bevestigd: het stof der aarde werd tot muggen op de mensen en op de beesten. Waar hier dus geen sprake is van larven of van enige voorafgaande kiem van leven, hebben we hier te maken met een God, Die het leven uit de dode materie kan en zal voortbrengen. Geen wonder dat de Satan door verstandelijke kunstgrepen alle moeite doet om deze ontzettende waarheid te verduisteren. Ik citeer hier een Engels schrijver over het boek Exodus: 'De geschiedenis van de mens zal niet eindigen in de dood. Een stervende, die door zijn vrienden vermaand werd niet verschrikt te zijn, zei: 'Ik ben niet bang voor de dood, maar voor de opstanding'. De ure komt waarin allen die in het graf zijn de stem van de Zoon van God zullen horen en er uit zullen opstaan. Een ernstige gedachte voor hen die in de wereld zijn en die van de wereld zijn'.

Wat heeft deze plaag ons nu te zeggen met het oog op de tijd waarin wij leven? We lezen bij deze derde plaag nog niet dat God een uitzondering maakt voor zijn volk en we zien hier dus nog het terrein van het 'Eén en hetzelfde overkomt allen als alle anderen: de rechtvaardige en de goddeloze', (Pred.9:2). Alhoewel de rechtvaardige de dingen die hem overkomen door Gods genade ter harte neemt, en het hart van de onrechtvaardige 'verhardt', vs. 19. In Job 5:6 en 7 lezen we 'Want verdriet komt niet uit het stof voort, en moeite komt niet op uit de aardbodem; Maar de mens wordt voor de moeite geboren, zoals vonken (lett.: de zonen van de vlam) uit het vuur omhoogvliegen'. Dat wil zeggen, de stof op zichzelf veroorzaakt de moeite niet, maar de mens, naar Gods beeld geschapen en door God de levensadem in zijn neus geblazen, kan bij de stof niet leven. Zijn geest moet onder welke vorm dan ook proberen zich aan deze stof te ontworstelen, en dit proces veroorzaakt het verdriet. Zoals in de vonk de gassen door de verhitting aan de vaste substantie ontsnappen en dit proces in de vlam zichtbaar wordt.. Maar deze pijnveroorzakende muggen, die de mens en het dier zo fel kunnen steken, komen uit het stof voort. Datgene wat op zichzelf geen pijn of narigheid veroorzaakt tenzij in zijn strijd met de geest die er aan probeert te ontsnappen, wordt op een voor de tovenaars onverklaarbare en niet te imiteren wijze een bron van ellende. En dat is het wat we in déze dagen op een onverklaarbare en door de duivel niet na te bootsen wijze om ons heen zien. Hoeveel mensen zien we tegenwoordig niet in elkaar zakken, moedeloos worden of door angstcomplexen bevangen, terwijl er in de uiterlijke omstandigheden niet de minste aanleiding is om daar een oorzaak in te zoeken. Ergens leeft een man of een vrouw gelukkig wat gezin en betrekking betreft. Geen zorgen om de kinderen, geen zorgen om de baan, geen zorgen omdat man of vrouw het met een ander houdt. En zie, plotseling horen of lezen we dat een van hen een zelfmoordpoging doet, in een zenuwinrichting terecht komt of iets van dien aard. Wat is de aanleiding of de oorzaak?

Achteraf kunnen psychiaters nog zo goed nakaarten - het ongeluk is gebeurd of de inzinking is gekomen. Alles scheen in orde, en in de uiterlijke omstandigheden in de ruimste zin was geen aanleiding te vinden. Toch was er een innerlijke kwelling, waren er mogelijk jarenlang verzwegen problemen, terwijl de omstandigheden niet de minste reden tot kwelling of problemen gaven. Op het laatst werden de muggensteken, werd de kwelling onhoudbaar en zakte het slachtoffer geestelijk in elkaar met alle lichamelijke gevolgen van dien.

En hetzelfde gebeurt in de natuur. Een verslechtering, een wegwijning bij plant of dier die de geleerden in de uiterlijke levensomstandigheden niet verklaren kunnen. Voedingsbodem, reiniging, voortplanting, alles was in de finesses geregeld en toch was daar van binnen uit een ineenkrimpen veroorzaakt door angst - of pijnprikkels waarvoor men de oorzaak onmogelijk kan afleiden. 'De muggen kwamen op de mensen en op de dieren'. De tovenaars trachten dit na te bootsen - om in de lijn van het type te blijven: trachten ook kunstmatig irritatie - of angstcomplexen te verwekken zonder oorzaak van buiten af. Doch dit lukt niet. Het is 'de vinger van God'.

Het is een ernstig ding wat we lezen van het hart van Faraó als reactie op deze plaag. Bij de vorige plaag was het zo, dat hij zijn hart onvermurwbaar maakte (of verhardde). Hier gaat het al een stap verder: zijn hart verhardde zich. Vrienden, u die dit blaadje leest en uw hart nog niet tot God hebt gewend en aan de Heiland overgegeven: bedenk dat uw hart geen stuk speelgoed is. Als u eerst eigenmachtig uw hart verhardt tegenover alle roepstemmen die van Godswege (in het bijzonder in deze tijd vlak voor de komst van de Heer Jezus) tot u komen, dan is de volgende stap dat uw hart er zo op ingesteld wordt dat het bij volgende roepstemmen buiten uw eigen wil om al zo reageert als u het eerst hebt gestuurd. We zien dit in het planten en dierenrijk ook. Eerst wordt door kunstmatig ingrijpen of aanleren gemaakt dat een organisme op een zekere wijze op indrukken van buiten af reageert. Na een zekere tijd is dit ingrijpen niet meer nodig: Het organisme reageert uit zichzelf in de eerst gestuurde richting.

We zijn blij dat we met de behandeling van de vierde plaag eindelijk over andere wetten en krachten kunnen spreken dan we in de vorige hebben gezien. We zijn hier bij een tweede serie van drie gekomen: 'Toen zei de HEERE tegen Mozes: Sta morgen vroeg op en ga voor de farao staan'. De vierde plaag wordt aangekondigd en zal inhouden: een plaag van steekvliegen op Faraó, op zijn knechten, op zijn volk en in zijn huizen. De term 'steekvliegen' wordt door J.N.D. in zijn diverse vertalingen weergegeven door hondsvliegen of vergiftige vliegen. Nu is er een kenmerkend verschil in het type van de muggen in de vorige en de vliegen in deze plaag. De mug is kenmerkend door zijn steek, maar wat er bij deze vlieg aan kenmerkends bij komt is hun overbrenging van verontreiniging van en naar mensen, dieren en spijzen. 'De toestand van deze wereld openbaart zich op duizenden kleine manieren die evenzoveel aanleidingen zijn zowel voor de mannen als voor de vrouwen elkaar wederzijds te plagen. Boosheid, bedrog, huichelarij, afgunst en kwaadspreken (1 Petr. 2:1) zijn algemeen voorkomende dingen in de wereld' zegt een schrijver over dit gedeelte. 'Dat is juist het erge van het kwaad dat het voortwoekerend steeds kwaad moet voortbrengen' zegt een Duits dichter of filosoof. En zo is het bij de natuurlijke mens, of, om juister te zijn in dit verband: onder de natuurlijke mensen. Men maakt het leven dat al zo moeilijk is doordat de zonde in de wereld is gekomen, voor elkaar ondraaglijk door deze uitingen tegen elkaar van het verdorven karakter. 'Want ook wij waren vroeger onverstandig, ongehoorzaam,

dwalend, aan velerlei begeerten en lusten verslaafd, in boosheid en afgunst levend, hatelijk en elkaar hatend' zegt Paulus in zijn brief aan Titus. We zouden zeggen: op een eiland te wonen zoals Kreta, gelegen in de Middellandse Zee, moet toch wel die uitwerking hebben dat men onder elkaar de weldadige invloed van zulk een natuurvoorrecht ondergaat en men elkaar daar het leven niet tot een hel maakt. De brief aan Titus en de geschiedenis van het eiland leren het ons wel anders. Maar nu komt voor het eerst de heerlijke uitzondering voor de Israëlieten, voor 'Mijn volk' zoals God ze noemt in vs. 22. Doch wil deze afzondering van de plaag door ons werkelijk gerealiseerd worden, willen wij als gelovigen elkaar het leven niet tot een hel maken, dan moeten we werkelijk zoals vs. 22 zegt in het land Gosen wonen. Dan kunnen wij, dan kunnen knechten, volk en huizen van God's kinderen van deze plaag verschoond blijven. Anders maken wij als knechten (arbeiders voor de Heer), als gelovigen onder elkaar en als gelovigen in gezins- en familieverband (de huizen) elkaar het leven even ondraaglijk als de ongelovigen, die niet anders kunnen dan elkaar plagen.

'Gosen' wil zeggen: 'nabij' of 'toenadering'. Een wonderbare woordspeling maakt de Heilige Geest in Gen. 45:10, waar Jozef zegt tot zijn broeders: 'U zult in het land Gosen wonen. Dan zult u dicht bij mij zijn, u, uw kinderen en kleinkinderen, uw kleinvee, uw runderen en alles wat u hebt'. O welk een heerlijkheid in het evangelie van onze God ! Ver van Hem, ver van Christus, waren wij in duisternis en dood, en snelden een eeuwig verderf tegemoet. Maar door de Heilige Geest in meerdere of mindere mate aan onszelf ontdekt, is daar het woord van onze Heiland tot onze harten gekomen: 'Kom toch dicht bij me'. En dit 'toch' drukt uit dat niet ons hart, maar Zijn hart daar behoefte aan had. Had Hij behoefte dat zondaars tot hem naderden? Ja! Lezen we niet in Lukas 15:1 dat de tollenaars en zondaars tot hem naderden? Zien we dan niet in de drie volgende gelijkenissen de vreugde van het hart van de Zoon, van de Heilige Geest en van de Vader? O welk een vreugde, met de gevoelens van Gods hart bezig te mogen zijn en wat van ons is te vergeten! Dat zal de vreugde van de hemel uitmaken maar mag ons nu al met onuitsprekelijke zaligheid vervullen.

Maar we zijn hier nog op aarde en ons hart is van nature even boos, even slecht als op de dag toen we ons tot de Heiland keerden. Ja, waar we vóór onze bekering geen gevaar voor liepen: ons hart kan mijlen ver van de Heiland verwijderd zijn, en de godsdienstige entourage, doop en avondmaal, het bijwonen van samenkomsten, kan ons in een houding naar buiten en suggestie van binnen doen verkeren dat we 'dichtbij zijn', terwijl we in de praktijk ver van het genot en de kracht ervan leven. Vandaar dat er op het eenmalige 'komen' van Gen. 45:4 en Luk. 15:1 een 'dichtbij zijn' van Gen. 45:10 moet volgen. En dat niet alleen voor ons persoonlijk, maar voor alles wat ons toebehoort: onze kinderen, onze kleinkinderen, ons bezit. En daar spreekt hier Ex. 8:22 van. Als we zo praktisch bij de Heiland zijn, niet met ons vertoon naar buiten toe, maar met onze harten, dan worden wij in Gosen afgezonderd van de plaag van de steekvliegen.

Een geliefde dienstknecht des Heren uit het begin van deze eeuw, Ulysse Duèz, van Montpellier (1861-1932) die zijn Heiland zeer liefhad en er door gekenmerkt werd dat hij zeer veel met Hem in het gebed verkeerde, zei vaak als hij het over de gelovigen had: 'Ik zie Christus in iedere broeder'. Hij woonde werkelijk in het land Gosen en de plaag van de steekvliegen ging buiten hem om. En zo kan, ja zo moet het naar de gedachte van de Heer voor ons ook zijn. En is zulk een afzondering van hetgeen in de wereld gevonden wordt en van de plagerijen van de mensen onder elkaar, geen ware 'vrijwaring' vs. 23? Dat zijn van die

verlossingen, die ervaren worden doordat we de Heilige Geest toelaten om ons Christus, en Hem alleen voor de aandacht te stellen, en we zo praktisch in Gosen wonen.

En dit feit, dat de gelovigen van deze plaag verschoond blijven, is voor Farao een 'teken'. Het ware te wensen, dat dit teken meer door de ongelovigen gezien werd en door de gelovigen begeerd werd. Er zijn gelovigen die verleid worden te kijken naar de tekenen die de Heer in het begin van de Gemeente daarin heeft gesteld. Die zijn verdwenen en komen niet meer terug. En wanneer God ze werkelijk nu in een groep gelovigen te zien gaf zou onze gehele positie wat het getuigenis van de vorige eeuw betreft één grote falsificatie zijn. Maar dit teken wil de Heer juist in deze dagen van irritatie en plagerijen geven om daarmee de onbekeerde mensen nog een 'heden' van bekering en geloof te geven vóór het 'morgen' van het oordeel, vs. 23.

In vs. 25 vinden we dan naar aanleiding van deze plaag voor de eerste keer een compromisvoorstel van de kant van Farao. Zodra God door Zijn Geest werkt, de Persoon van de Heer Jezus voor de aandacht komt (en er hierdoor een afzondering tussen de gelovigen en de ongelovigen plaats vindt) komt de satan met zijn compromissen. Doch de weg van het compromis om met Egypte tot een akkoord te komen is gevaarlijker dan zonder compromis in een afzondering in Egypte blijven.

Ik heb zo-even Titus 3 aangehaald 'want ook wij waren vroeger onverstandig'. Een dwazere gedachte dan die uit vs. 25 is wel niet denkbaar. Als er bij enige plaag openbaar was geworden dat het totaal onmogelijk was in Egypte aan God te offeren was het wel bij deze vierde. Hoe zou er, in verband met wat er van het hatelijk karakter van de mens openbaar wordt, een grond gevonden kunnen worden waarop men voor God nadert met een offer? 'drie dagreizen ver de woestijn in' is nodig wil men werkelijk voor God offeren. 'Het offer van goddelozen is een gruwel; hoeveel te meer als zij het met een schandelijke bedoeling brengen!' zegt Spr. 21:27. In de 'dagreis van drie dagen' zien we de dood en de opstanding voor onze Heiland, waarin al dat hatelijke en elkander hatende van de natuurlijke mens, ook al vertoont het zich onder een liefvallig dekmanteltje, niet alleen vergeven, maar geoordeeld en weggedaan is aan het kruis. 'In de woestijn' wil zeggen dat de dood en de opstanding van de Heer ons voor deze aarde op een plaats hebben gebracht waar niets aantrekkelijks is voor het vlees. Waar geen valse nederigheid en ook geen zelfhandhaving een plaats hebben en zo de reacties van het vlees als gelovigen tegen elkaar ontbreken. Ik zeg de dingen nu zo als God ze in beginsel voor ons ziet - niet wat onze praktijk is. Slechts op zulk een bodem kunnen we 'De HEERE, onze God, offers brengen', vs. 27. En let, wel, dat Mozes er achteraan zegt: 'zoals Hij tegen ons zeggen zal' (Darby, Fr. en Bib.). God had dit beginsel al vastgelegd in hfdst. 3:18, vóórdát er enige onreinheid was door de vliegenplaag, die hiertoe aanleiding had kunnen geven. Niet de plaag maakt het beginsel noodzakelijk, maar het beginsel bewijst zijn volmaaktheid juist door de plaag.

In vs. 26 brengt Mozes nog een beginsel naar voren in zijn antwoord aan Farao. Het kruis en alles wat hierdoor naar voren is gekomen, ook de dienst voor God hiermee verbonden, is voor de mens van nature een dwaasheid en een belediging van zijn menselijke waardigheid en van de goden die hij zich heeft opgericht en in zijn hart verkoren. '...maar voor dwazen is het een gruwel zich van het kwade af te keren' staat er in Spr. 13:19. Een volkomen scheiding van het kwaad is voor de natuurlijke mens al even gruwelijk als de bodem waarop

die scheiding in beginsel is voltrokken: het werk op het kruis, het bloed van de Heiland dat vloeide. 'dit woord is hard, wie kan het aanhoren?' zeggen velen van Zijn discipelen in Joh. 6:60. Ze is hard voor de godsdienstige mens, ze is ook hard voor de geciviliseerde mens.

Miserabel voorstel van Farao in vs. 28 'alleen, ga beslist niet te ver weg!' Hij beseft niet, en helaas vele kinderen van God beseffen het ook niet, dat er in de weg van drie dagen geen 'te' aan te pas komt. 'Zo ver het oosten is van het westen, zo ver heeft Hij onze overtredingen van ons gedaan' zegt Psalm 103. En de afstand die er ligt tussen ons en onze overtredingen is ook die tussen ons en de wereld. Voor Paulus is er in de brief aan de Galaten geen '„te': de wereld is hem gekruisigd, en hij de wereld, Hier kunnen we mooie dingen over zeggen, maar als we ooit van nabij een kruisiging hadden meegemaakt bestierf ons dit moois wel in de mond. In vs. 29 wordt aan Farao de ernstige waarschuwing gegeven 'Laat de farao alleen niet met bedriegen doorgaan'.

Maar weer lezen we in vs. 32 'Maar de farao maakte ook deze keer zijn hart onvermurwbaar'. In de Franse vert, van J.N.D. staat voor 'bedrieglijk handelen', 'spotten'. We kunnen nog op een andere manier met God spotten dan door onze woorden: met onze handelingen. Vandaar de waarschuwing in Gal. 6:7 'Dwaalt niet, God laat Zich niet bespotten. Want wat een mens zaait, dat zal hij ook oogsten. Want wie voor zijn eigen vlees zaait, zal uit het vlees verderf oogsten..'. We kunnen ook als gelovigen God bespotten - en dat terwijl we geen onvertogen woord over Hem zeggen. De gevolgen zijn voor onze rekening, in de regeringswegen van God met ons hier op aarde, en in de openbaring voor de rechterstoel van Christus straks.

De tien plagen over Egypte (5)

Exodus 9

De eerste plaag die ons in dit hoofdstuk vermeld wordt, de tweede plaag in deze serie van drie, is die van de veepest. Het is niet voor niets, dat we bij verschillende plagen horen spreken over het vee, hetzij van de Egyptenaren, hetzij van de Israëlieten.

De gedachte aan het vee vinden we al in de eerste woorden die Mozes en Aäron tot Farao spreken. In hfdst. 5:3 zeggen zij: : 'De God van de Hebreëen is naar ons toegekomen. Laat ons toch drie dagreizen ver de woestijn ingaan, zodat wij de HEERE, onze God, offers kunnen brengen; anders zal Hij ons treffen met de pest of met het zwaard'.

Het is een gewichtig iets als God een ontmoeting met ons gehad heeft. En Mozes begrijpt, zonder dat er nog een direct gebod van God hiertoe nodig is, wat op zulk een ontmoeting gepast is, en stelt de redelijkheid daarvan aan Farao voor. Zo zegt Paulus in Rom. 12, nadat hij in het voorafgaande gedeelte van de Brief verteld heeft hoe God de mens in rechtvaardigende genade ontmoet is: 'Ik vermaan u dan, broeders! door de ontfermingen van God, dat gij uw lichamen stelt tot een levende offerande, heilig, voor God welbehaaglijk" en hij voegt er aan toe: '[dat is] uw redelijke dienst'.

Hoe zullen we nu redelijk onderscheiden wat de gepastheid is van dit offeren in Ex. 5:3? Als we bedenken, dat het enige, wat voor God gepast is, wat Hem past van onze zijde, is: Christus aan hem voorstellen. Een andere manier om Hem te behagen is er nu niet, en was er zelfs in de oude bedeling niet, zij het dat het toen in schaduwbeelden geschiedde. Elke ontmoeting die God met de mens heeft (want van onze kant kan de ontmoeting niet komen) dient alleen tot zegen in plaats van tot verderf van die mens als het hierop uitloopt dat God Christus ziet.

Dat is in feite de betekenis van het offeren. Het is niet zozeer de geste 'ik wil wat van mijn vee slachten en daardoor een zeker verlies lijden'. Dat zou geen 'redelijke dienst', maar een redeloze dienst betekenen. Neen, de waarde ligt hierin, dat God in deze offers, deze dieren, die geslacht worden, Christus ziet. En als God in type Zijn geliefde Zoon stervend op Golgotha's kruis, Hem verheerlijkend en ons naar de gedachten van zijn liefdevol Vaderhart reddend, in die offeranden ziet, dan is deze offerplechtigheid in de woestijn 'worth doing' en 'worth giving': het doen en het geven waard.

Hierin ligt voor ons een belangrijke les. De mens van nu telt niet meer bij vee, maar bij geld. Dat is het materiaal waaraan men zijn welstand bepaalt. Maar de Lappen in het uiterste noorden van ons werelddeel, (zo vertelde me zondag een broeder die er een studiereis heen heeft gemaakt), tellen hun rijkdom niet in een munteenheid maar in aantallen rendieren.

Wij kunnen dus geen vee offeren. Maar wel kunnen we, om op Rom. 12 terug te komen, onze lichamen, en onze aardse bezittingen (die alleen bezittingen van ons zijn zolang we deze lichamen hebben), tot ditzelfde doel aanwenden, nl. ze zodanig aanwenden dat God er Zijn geliefde Zoon door ziet. Bijvoorbeeld: doordat ik een bepaalde gelovige een boek geef, waarin de heerlijkheid van de Persoon van de Heiland in het Woord van God wordt

ontvouwd, krijgt de Heer Jezus voor die gelovige meer gestalte en wordt zijn aanbedding voor de Vader, Die Zijn Zoon gaf groter: dan is het redelijk dat ik hem dat boek geef – ik mag zelfs niet overwegen ‘zou ik het doen of zou ik het niet doen?’ Een ander voorbeeld: ik heb gelegenheid in een onderling gesprek over de Schrift andere gelovigen te dienen in die zin dat door de Heilige Geest hun harten warm worden bij het aanschouwen van hun Heiland. Dan moet ik die gelegenheid aangrijpen, ziende op het uiteindelijke doel: de Persoon van de Heer Jezus wordt aan God door mensen, dien Hij ontmoet is, voorgesteld.

En in die zin hebben wij hetgeen God ons hier tijdelijk, maar niet zonder bepaald doel, heeft toevertrouwd, te bezien, zoals de Israëliet zijn kudde diende te bezien. Ook moeten we ons afvragen: zitten er perspectieven in, waardoor uiteindelijk de Persoon van Christus door mensenkinderen die Hij ontmoet heeft, aan God wordt voorgesteld?

Ik weet wel dat dit een ‘redelijke’ zienswijze is die door de wereld niet begrepen en niet geaccepteerd wordt. Het antwoord van Farao in Exodus 5:4 is dan ook ‘Waarom, Mozes en Aäron, houdt u het volk van zijn werk af? Ga naar uw dwangarbeid!’ En in vs. 5 ‘Zie, de bevolking van het land is nu al zo talrijk, zou u hen dan willen laten rusten van hun dwangarbeid?’

Het droevige is echter dat deze redelijke dienst voor hen die wedergeboren maar niet vrijgemaakt zijn, ook onbegrijpelijk en onverdraaglijk is. Zij die Rom. 8 niet kennen, en vooral vs. 2 ‘de wet van de Geest des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet van de zonde en van de dood’, en daarom nog zuchten onder de lasten van Rom. 7, weten met deze redelijke dienst die alleen in de vrijheid van Rom. 8, op ‘drie dagreizen ver de woestijn in’ (Ex. 5:3) uitgeoefend kan worden, geen raad en gaan nog protesteren ook als deze eis van God die alleen in vrijheid te vervullen is, openlijk geproclameerd wordt. De voormannen van de Israëlieten zeggen tegen Mozes en Aäron in Ex. 5:21 ‘Moge de HEERE op u toezien en moge Hij oordelen, omdat u ons in een kwade reuk gebracht hebt bij de farao en bij zijn dienaren, door hun een zwaard in handen te geven om ons te doden’. Hoe kan een ziel die met zijn eigen ‘reuk’ bezig is, (en die zien we in Rom. 7:7vv.), bezig zijn met de reuk van Christus voor God?

Heel vaak wordt er vergeten dat dit een onmiskenbaar deel en doel van de uittocht was: God offers te brengen in de woestijn. En dat dit ook een van de eerste doeleinden is bij de bekering van een zondaar. Zeer zeker zijn we verlost voor de hemel: als dit ons allen als gelovigen meer voor ogen stond zou het afzondering voor God bewerkstelligen. Maar het eerste doel, als ik het zo in tijdrekenkundige vorm mag zeggen, is, dat er aan God geofferd wordt in de woestijn. En Farao zelf was dit doel beter bewust dan menig gelovige heden ten dage. We hebben bij onze vorige overdenking gezien dat hij in Ex. 8:25 Mozes het voorstel doet: ‘Ga heen, breng offers aan uw God in dit land’. Mozes heeft het afgewezen, zoals we gezien hebben, op grond van het feit dat het niet betamelijk is dit te doen ten aanschouwen van de Egyptenaren, vs. 26. Voor ons ook belangrijk om te bedenken. We kunnen en moeten ons temidden van de ongelovigen hier in deze wereld bewegen, en hen met ernst en waardigheid, God geve het, wijzen op het dreigend gevaar voor hun onsterfelijke zielen.

Maar voor hun oren of hun ogen ‘God offeren’ is onbetamelijk (want zo staat het eigenlijk in vs. 26: ‘il n'est pas convenable’). Ten aanhoren van ongelovigen de liefelijkheid uitspreken

die we in de Heer Jezus gevonden hebben past niet. Dat wil niet zeggen dat dezulken die nog niet bekeerd zijn geweerd moeten worden van onze samenkomsten tot de eredienst, maar wel dat we niet in een gezelschap van ongelovigen de dingen uitspreken die we zeggen als we in de naam van onze Heiland zijn vergaderd 'als zonen van eenzelfde vaderhuis'.

Uit de Eng. Darby vert, die in dezen aansluit aan de St. vert, krijg ik sterk de indruk dat de Hebr. grondtekst inderdaad ruimte laat, of sterke aanwijzingen geeft, voor een toekomstige tijdsvorm in 8:26 'zoals Hij tegen ons zeggen zal'. Vooral als ik dit in verband breng met 10:26 'Wij immers, wij weten niet waarmee wij de HEERE, onze God, zullen dienen, totdat wij daar komen'. Dit is een belangrijk iets ook voor ons. Onze God gaat ons niet vooraf zeggen welke heerlijkheden van de Persoon van de Heer Jezus Hij graag door ons aan Zich ziet voorgesteld. Hij vraagt ons de positie in te nemen waarin we waarlijk en alleen vrij zijn om te offeren: 'drie dagreizen ver de woestijn in' en dat we in deze positie alles voor Hem ter beschikking houden om door ons Zijn geliefde Zoon voorgesteld te zien. En pas ter plaatse en op het bepaalde tijdstip zegt Hij door Zijn Geest tot ons: 'dat wil Ik van u hebben van hetgeen Mij door u Mijn geliefde Zoon voorstelt'. Is dit geen heerlijk voorrecht, en geen belevens, die we, als we ze hier op aarde verzuimen, in de hemel nooit meer over kunnen doen? Het is groot te beleven, zoals veel gelovigen in de loop der eeuwen het hebben ondervonden, dat God inspringt en helpt op het ogenblik dat er geen uitkomst is of in onze behoeften voorziet als er niets meer is. Maar Hem naar eigen keus te zien nemen uit hetgeen bij ons (gewerkt door de Heilige Geest) van de Persoon van de Heer Jezus gevonden wordt en het Hem door ons, zwakke, zondige mensen voorgesteld te zien, is oneindig veel hoger.

Maar Farao heeft zijn woord niet gehouden. 'Ik zal u laten gaan, zodat u aan de HEERE, uw God, in de woestijn offers kunt brengen. Alleen, ga beslist niet te ver weg! Bid vurig voor mij!' had hij gezegd in vs. 28, en toen de vermenging van ongedierte voorbij was, brak hij zijn woord.

De zaken beginnen nu ernstig te liggen. Niet alleen houdt hij (de farao) de Israëlieten in slavernij, maar hij onthoudt de almachtige God, de Schepper van hemel en aarde, datgene wat Hij Zichzelf in de woestijn door middel van dit volk aangeboden wilde hebben. Het resultaat is dan ook moreel een logisch gevolg wat de vijfde plaag inhoudt: de veepest. Als Farao verhindert dat de Israëlieten hun redelijke dienst uitoefenen met hetgeen God hun aan bezit heeft toevertrouwd, zal Farao's bezit geteisterd worden met datgene, wat de Israëlieten aan hun bezit zou overkomen zijn als Farao ze wel de gelegenheid gaf, maar ze onwillig waren. Mozes had in 5:3 er uitdrukkelijk bij gezegd: 'Laat ons toch drie dagreizen ver de woestijn ingaan, zodat wij de HEERE, onze God, offers kunnen brengen; anders zal Hij ons treffen met de pest of met het zwaard'.

Het omgekeerde echter is ook waar. God is een God, volmaakt in Zijn beginselen — een volmaaktheid die op zijn hoogst geschitterd heeft aan het kruis. Als er mensen zijn die veel minder inzicht hebben dan wij en die God uit de wereld trekt, en we leggen hen zulke dingen in de weg dat daardoor het karakter van God voor hen vervalst wordt, dan gaan de plagen waarmee God hen tegenkwam of waardoor Hij hen tot Zich wilde trekken op ons over. 'Ging mijn hart niet mee, toen die man zich vanaf zijn wagen omkeerde en je tegemoet ging?

Daarom zal de melaatsheid van Naäman zich voor eeuwig aan jouw nageslacht hechten' zegt Elisa tegen Gehazi in 2 Kon. 5:26-27.

Het is heerlijk dat we hier in Ex. 9 opnieuw lezen dat de Heer een onderscheid maakt tussen het vee van de Israëlieten en tussen het vee van de Egyptenaren Als wij voor God afzonderen: tijd, gaven, geld, bezit, en dat in een weg van afzondering van de wereld, maakt God een afzondering als Hij nu in Zijn regeringswegen, straks in directe oordelen (als de Gemeente is opgenomen) Farao, de wereld en haar overste als systeem, tegenkomt. Zelfs in ons bezit hier op aarde: 'maar van het vee van de Israëlieten stierf niet één beest. De farao stuurde er dienaren heen, en zie, van het vee van de Israëlieten was niet één beest gestorven' vs. 6-7.

Is er echter voor Hem niet die afzondering, dan komt Hij zijn kinderen in Zijn wegen tegen met 'de plagen van Egypte'. Zonder die afzondering voor Hem wordt er bij ons voor God niets beters en niets meer van Christus gevonden dan bij de wereld, en moet God ons in Zijn regeringswegen met deze wereld op één lijn plaatsen, al zijn we ook behouden voor de eeuwigheid. 'Hij zei: Als u aandachtig luistert naar de stem van de HEERE, uw God, en doet wat juist is in Zijn ogen, als u Zijn geboden gehoorzaamt en al Zijn verordeningen in acht neemt, dan zal Ik geen enkele van de ziekten over u brengen die Ik over Egypte gebracht heb, want Ik ben de HEERE, uw Heelmeester', Ex. 15:26.

Bij deze kern van de zaak: in onszelf niet beter in onze houding tegenover God, komen we in de verzen 8-12 bij de zesde plaag — die van de zweren aan mens en dier. De beginselen gaan telkens dieper, of beter gezegd: wijzen steeds meer op de oorsprong van het kwaad. Mozes en Aäron moeten hun handen vol as uit de oven nemen en Mozes moet die naar de hemel strooien voor Farao's ogen. Waarom? Omdat we hier niet meer zoals bij de eerste plagen te maken hebben met uitingen van kwaad zoals ze ons in de brief aan de Romeinen, met name in hfdst. 1, beschreven worden, maar omdat we hier bepaald worden bij het beginsel van het kwaad in Ef. 2:1 en 2: 'en u, toen u dood was in uw misdaden en zonden, waarin u vroeger hebt gewandeld overeenkomstig de tijdgeest van deze wereld, overeenkomstig de overste van de macht van de lucht, van de geest die nu werkt in de zonen van de ongehoorzaamheid'.

En er wordt aan toegevoegd, vs. 3, ' onder wie ook wij allen vroeger verkeerden in de begeerlijkheden van ons vlees, toen wij de wil deden van het vlees en van de gedachten; en wij waren van nature kinderen van de toorn, evenals de anderen'. Het wonderlijke is, dat hier bij de zesde plaag niet gezegd wordt dat God voor zijn volk een onderscheid maakt. Toch geloof ik stellig dat ook hier de plaag niet bij de Israëlieten was. En ik geloof dat de oorzaak waardoor God een onderscheid kan maken in type in vs. 8 verborgen ligt. De as, die Mozes naar de hemel moet strooien, is as uit de oven, en Mozes en Aäron moeten hun handen vol as uit die oven nemen. De as spreekt, zoals op veel plaatsen in de Schrift, van het verterend oordeel dat op het kruis van Golgotha over de zonde is gegaan. Zoals terecht is opgemerkt: waar de Brief aan de Romeinen de zondaar brengt in het oordeel van de dood op het kruis, begint de brief aan de Efeziërs. Deze brief heeft geen lang verhaal nodig om daar te komen waar die aan de Romeinen pas in hf...:3-4 ons brengt. Als we: in Ef.2:2 bij de 'overste van de macht van de lucht zijn', zijn we in één keer daar, waar de satan (als overste) de volle openbaring van de zonde in het vlees van verdorven mensenkinderen, die zich geheel onder zijn leiding stelden in de kruisiging van de Heer Jezus, heeft bewerkstelligd, en waar toen op het kruis 'de zonde in het vlees veroordeeld is', Rom. 8:3.

Maar deze as wordt uit de oven genomen. De hatelijkheid van de zonde als opstand tegen God is aan het kruis openbaar geworden en zal straks in de oordelen openbaar worden. De tovenaars kunnen niet voor Mozes staan vanwege de zweren, vs. 11. Niets van de mens, al is hij nog zo hoog in aanzien, zal straks kunnen staan voor Hem, aan Wie de macht gegeven is om ook gericht te houden, omdat Hij des mensen Zoon is. De afschuwelijkheid van de zonde in Gods oog zal straks voor de grote witte troon openbaar worden tegenover Hem Die het oordeel daarover gedragen heeft, ja voor zijn verlost en tot zonde gemaakt is. Maar God wil door de werking van zijn Geest in een verborgen proces bij ons (en daar spreekt de oven van) die afschuwelijkheid van de zonde openbaar maken. En als dat gebeurt, dan komt die zonde, die in het verborgen geoordeeld wordt bij het licht van het kruis, bij Gods kinderen niet tot openbaring in de wandel - dan openbaren zich daar geen zweren, die uitbreken als blaren. De zweren spreken van de zonde, maar de blaren van de wijze waarop ze zich uit: verheffing van het vlees.

‘Het is duidelijk wat de werken van het vlees zijn’, zegt Paulus in Gal. 5:19, en dan noemt hij er zestien op. Maar in vs. 24 voegt hij er aan toe ‘Maar zij die van Christus zijn hebben het vlees gekruisigd met de hartstochten en begeerten’. Alleen Mozes was gerechtigd de as naar de hemel te strooien voor Farao's ogen. Alleen Christus zal straks wanneer Hij de oordelen zal gaan uitoefenen openlijk tegenover de macht van de lucht zijn recht hiertoe manifesteren, omdat Hij aan het kruis met de zonde te doen gehad heeft als geen ander. Maar Aäron mag als type van ‘die van Christus zijn’ zijn handen vol as uit de oven nemen. Dat doen wij - wij verheffen ons niet tot de plaats die alleen Christus toekomt door die as naar de hemel te strooien, maar we staan daar naast Hem als getuigen van het feit dat datgene wat over Hem gegaan is op het kruis door onze zielen gegaan is en er een innerlijk proces bij ons heeft plaats gevonden dat ons vrijwaart van de zesde plaag.

En nu is ook de maat van de waarschuwingen aan Farao, met de mogelijkheid zich te bekeren van zijn weg die naar het verderf voert, vol. Tot aan het kruis zijn daar lessen voor, probeert God het met de natuurlijke mens. Maar het kruis maakt aan alle verwachting van de mens, dat hij zich bekeert, een einde. ‘Nu is het oordeel van deze wereld; nu zal de overste van deze wereld buitengeworpen worden’ zegt de Heer Jezus in Joh. 12:31. Als alle openbaring van macht van God, en alle openbaring van Zijn barmhartigheid in het leven van mensen en volken niet geholpen heeft, is daar tenslotte het kruis. En God zal en moet verheerlijkt worden in de resultaten van dat oneindig machtig en grote werk op het kruis. Kan dit niet in ontferming, doordat de mens zijn einde erkent in wat daar openbaar wordt, dan in verharding en oordeel opdat in feite aan deze mens en door Hem, die daar dit alles ondergaan en openbaar gemaakt heeft, dat werk van het kruis gerechtvaardigd wordt. ‘Maar de HEERE verhardde het hart van de farao, zodat hij naar hen niet luisterde, zoals de HEERE tot Mozes gesproken had’, vs. 12. ‘Want Jezus wist van het begin af wie het waren die niet geloofden, en wie het was die Hem overleveren zou’. lezen we in Jh. 6:64.

De tien plagen over Egypte (6)

Exodus 9:13-eind

We krijgen nu de beschrijving van de plaag van de hagel. Een nieuwe serie van drie plagen wordt ingeluid met het goddelijke bevel tot Mozes: 'Sta morgen vroeg op, ga voor de farao staan'.

'Want deze keer zal Ik al Mijn plagen op uzelf zenden', zegt God in vs. 14. Dit heeft Hij tevoren niet gedaan. Het waren dingen die buiten Farao's hart omgingen. Ditmaal moet de plaag tot in Farao's hart ingaan, niet in de wetenschap dat daardoor Farao's hart geraakt, zijn geweten getroffen zal worden, maar opdat ook de laatste rechtvaardiging van de kant van de mens als het eindoordeel hem treft, zal verstommen. Het zou aan de wetten van God tekort doen, juist als het om een koning als Farao gaat, als God tenslotte nog niet eerst zijn hart in aanraking bracht met de vreselijke dingen, die Hij over zijn knechten en zijn volk deed komen. 'Het hart van een koning is in de hand van de HEERE als waterbeken, Hij neigt het tot alles wat Hem behaagt', zegt Spreuken 21:1. Zo zal het straks in het 1000-jarig Rijk in volmaaktheid zijn met het hart van Hem, Die God als Zoon des Mensen over de werken van Zijn handen zal stellen. Maar vóór die tijd moet God de harten van de koningen op de proef stellen, opdat de volmaaktheid van Zijn geliefde Zoon straks des te heerlijker zal uitkomen.

Maar deze plaag heeft op de farao zelf geen enkel effect. Hij erkent niet 'de plaag van zijn hart', zoals Salomo het in zijn gebed, 1 Kon. 8:38, zegt. En God had zijn hand, zoals in vs. 15 staat, in één keer kunnen uitstrekken en door de pest in één keer aan hem en aan zijn volk een einde kunnen maken. Eeuwen later heeft Hij het bewezen aan het leger van Sanherib, dat in de dagen van Hizkia Jeruzalem had belegerd. Maar daartoe liet God hem (de farao) niet leven, om hem in één keer van de aarde weg te vagen. Nu hij vast besloten is in zijn persoon Gods genade niet verheerlijkt te laten worden, moet God in een ander karakter aan Hem verheerlijkt worden. 'De HEERE heeft alles gemaakt omwille van Zichzelf, ja zelfs de goddeloze voor de dag van het onheil', zegt Spreuken 16:4. Als dit vast door ons in geloof begrepen was, zouden we met heel wat meer rust en minder ergernis door deze wereld gaan.

God zal nu niet meer Zijn genade ('t is zijn eigen schuld) maar Zijn kracht aan hem betonen en door hem zal de Naam van de HEERE verteld worden op de hele aarde. En, wonder van goddelijke wijsheid, ondoorgrondelijkheid van Zijn majesteit: de Heilige Geest zal deze verkondiging van Gods Naam tenslotte nog gebruiken in het voorbereidend werk aan de zielen, alvorens het licht van de goddelijke genade zal doordringen en God zal zeggen: 'Daar zij licht' en het in de ziel van een hoer onder de Kanaänieten licht zal worden. 'Ik weet, dat de HEERE u dit land gegeven heeft, en dat de schrik voor u op ons gevallen is, en dat al de inwoners van dit land weggesmolten zijn van angst voor u. Want wij hebben gehoord, dat de HEERE het water van de Schelfzee voor uw ogen heeft doen opdrogen, toen u uit Egypte ging' zegt Rachab in Jozua 2. En in gelijke geest spreken de inwoners van Gibeon in hfdst. 9 'Uw dienaren zijn uit een zeer ver land gekomen, omwille van de Naam van de HEERE, uw God, want wij hebben Zijn roem gehoord, en alles wat Hij in Egypte gedaan heeft'.

Even een korte verwijzing naar de bekende aanhaling van dit vers Ex. 9:16, in Rom. 9:17. De

conclusie die daar van de kant van de apostel getrokken wordt, kunnen we slechts verstaan als we ze in verband met vs. 15 beschouwen. Mozes, die zo'n grote mate van genade van God voor zijn volk heeft verkregen na de vreselijke zonde van het gouden kalf, vraagt tenslotte in zijn bede 'toon mij nu uw heerlijkheid' om in te mogen dringen in het geheim van de oorsprong van die genade. Dit is onmogelijk. Er ligt een diepe sluier van geheimzinnigheid over de oorsprong van die raadsbesluiten van God in genade ten opzichte van ons. We mogen ze accepteren in Christus Jezus met een diep erkentelijk hart, en er voor eeuwig de voorwerpen van zijn. Maar verklaren 'waarom is mij dit heil geschied?' zullen we nooit en te nimmer. 'Ik zal mij ontfermen over wie Ik mij ontferm, en barmhartig zijn jegens wien Ik barmhartig ben'.

Deze genade van God, zo oneindig groot, is ook ZO rijk en wereldomvattend, dat ze niemand verstoot. Ook Farao werd door deze genade niet verstoten. Maar als de deur van zijn zondig hart voor deze genade gesloten blijft, dan zal de genade toch niet in haar loop gestuit worden, en zal God in Zijn ondoorgrondelijke raadsbesluiten hem (de farao) niet meteen van de aarde wegvagen. Maar door Zijn wegen met een vanaf dat ogenblik verharde Farao, zal in het tonen van Zijn macht Zijn Naam verkondigd worden op de hele aarde. En met alle eerbied vraag ik: als God hier in Gen. 9:15 Farao en al zijn volk meteen door een pest van de aarde had weggevaagd, waar was dan al het resultaat van de werking van Gods Geest aan de harten en gewetens van zondaren gebleven? U zult zeggen: de Heilige Geest had andere passages kunnen gebruiken? Dat had de Heilige Geest ook voor Rachab kunnen doen — ja, menselijkerwijs gesproken verwonderen wij er ons over, dat de glorie van Toet-Mosis III, die aanbrak na de ondergang van de Egyptenaren in de Rode Zee, niet al die herinneringen op de achtergrond had geschoven. Maar de eeuwigheid zal ons openbaren waarom en met welke zegenrijke gevolgen datgene wat God van nu af aan Farao doen zou 'verteld is op de ganse aarde' — en verteld zal worden als straks de Gemeente opgenomen is!

En deze soevereiniteit van God komt nog het duidelijkst uit in wat we in de verzen 19-21 vinden. En ik geloof niet te veel te zeggen als ik beweer, dat God van ons als Zijn kinderen, die Zijn natuur deelachtig zijn geworden, ten opzichte van de wereld ook een dergelijke openbaring verwacht. Want in dit gebaar van soevereine genade ligt tevens grootheid, en daarin (niet in zijn soevereiniteit) kunnen we 'navolgers ('na-booters') van God zijn als geliefde kinderen', Ef. 5:1.

En wonderbaar is het wat deze lankmoedigheid van God weet uit te werken. Wie van ons, als hij deze verzen niet kende, zou veronderstellen na de overdenking van het voorafgaande, dat er onder Farao's knechten nog dezulken zouden wezen 'het woord van de HEERE vreesden', vers 20? Maar ze waren er, en ik heb goede hoop dat dit voor deze mensen 'het beginsel der wijsheid' is geweest, en dat we ze in de hemel terug zullen zien. In een tijd van oordeel als het hier was, wordt er niet veel meer van de mens gevraagd. In Openb. 14 wordt in de oordeelstijd het „eeuwig evangelie" verkondigd: 'Vreest God, en geeft Hem heerlijkheid, want het uur van zijn oordeel is gekomen; en aanbidt Hem, die de hemel en de aarde en de zee en de waterbronnen gemaakt heeft'.

In vs. 22 wordt tot Mozes gezegd zijn hand uit te strekken naar de hemel. Het doet ons denken aan wat we in Openb. 10:5 lezen van de sterke engel, die nederdaalde uit de hemel, bekleed met een wolk, en de regenboog op zijn hoofd. In de persoon van die engel zien we

de kenmerken van Christus, van de Zoon des mensen. En zeker heeft God, toen Mozes zijn hand moest uitstrekken naar de hemel, gedacht aan Hem, aan Zijn Zoon, die we in Openb. 10:5 'zijn rechterhand zien opheffen naar de hemel en zweren bij Hem, die leeft tot in alle eeuwigheid, dat er geen uitstel meer zijn zal'. Die engel in Openb. 10 is bekleed met een wolk, en toch is de regenboog op zijn hoofd. Temidden van het oordeel is daar genade. Zo is het ook hier in Exodus 9. God behoefde deze knechten van Farao niet te waarschuwen, hun knechten en hun vee in de huizen te doen vluchten. Doch 'Denk in Uw toorn aan ontferming!', Hab. 3.

Wat we echter van het land Gosen lezen is ver verheven boven deze vlucht in de huizen. In vs. 26 lezen we de korte doch veelzeggende opmerking: 'Alleen in de landstreek Gosen, waar de Israëlieten woonden, viel er geen hagel'. En dit herinnert ons aan groter dingen dan 'ontferming in de toorn'. Dit is wat we lezen in 1 Joh. 4 „Hierin is de liefde bij ons volmaakt geworden, opdat wij vrijmoedigheid hebben in de dag van het oordeel, dat, zoals Hij is, ook wij zijn in deze wereld', vs. 17.

In manifestatie van de toorn van God gaat deze plaag ver uit boven al hetgeen we hiervoor gehad hebben. Lezen we de verzen 23-25, die in hun verschrikking ons duidelijk een heenwijzing geven naar de oordelen die we in de Openbaring vinden. Het herinnert aan de afsluiting van de oordelen met het uitgieten van de zevende schaal, Openb. 16:17 en vervolgens. Daar lezen we ook van 'een grote hagel, een talent zwaar, die uit de hemel op de mensen viel'. Daar lezen we ook in verband met de grote aardbeving waar de hagel mee vergezeld gaat 'zoals niet geschied is geweest sinds er mensen op de aarde waren: zulk een aardbeving, zó groot!'. Zoals we hier in Ex. 9:24 van de hagel lezen 'een zeer zware bui. Iets dergelijks was er in heel het land Egypte nooit gebeurd, sinds het een volk was geworden'.

In kracht van uitdrukking zijn deze drie ernstige verzen het waard om nauwkeurig te worden bezien. Ten, eerste mag het woord 'donder' in vs. 23 ook vertaald worden met 'stemmen'. We weten uit Openb. 4:5 als ook uit volgende passages in dit boek dat stemmen en donderslagen vaak met elkaar gepaard gaan, ja elkander vervangen, als ik zo zeggen mag. Wat voor sommigen een donderslag lijkt, is voor anderen een stem. Denken we aan het bekende Joh. 12:29 'De schare dan, die daar stond, en dit hoorde, zei dat er een donderslag geweest was. Anderen zeiden: een engel heeft tot Hem gesproken'. En we denken aan de bekende Ps. 29: 'De stem van de HEERE klinkt over de wateren, de God der ere dondert; De HEERE is op de grote wateren. De stem van de HEERE is vol kracht, de stem van de HEERE is vol glorie', (vers 3 en 4) enz.

Als we zulke dingen lezen voelen we onze geringheid, niet in de eerste plaats in onze ongewapendheid tegen deze betoning van Gods kracht in de natuur, maar vooral in onze onmacht de stem van God hierin te verstaan. Wie zegt ons hoeveel schepselen die tot een lagere orde behoren dan wij, zijn uitverkoren vóór de grondlegging der wereld, deze stem wel, zij het dan op zwakke wijze, kunnen onderscheiden?

Ik voor mij geloof zeker, dat de engelen, in de donder de stem van God onderscheiden, en dat wij straks ook de stem van God in de donder zullen kennen.

Dan lezen we verder in dit vers een wonderbare uitdrukking: 'Vuur schoot naar de aarde'. Men heeft af en toe, we kunnen dit vinden in de beschrijvingen van natuurverschijnselen die

hebben plaatsgevonden, tijdens hevig noodweer vuurverschijnselen waargenomen die niet uit de hemel schoten maar die als lichte kogels of ballen voortrolden over de aarde. Zoiets is het waarschijnlijk hier ook geweest, en het duidt op die tijd, de laatste helft van de 70e jaarweek, de zwaarste oordeelstijd die er ooit zijn zal, als het vuur niets meer in de hemelse gewesten, van waaruit satan en zijn trawanten dan neergeworpen zijn, heeft te zoeken, doch alles hier op aarde. 'Wee, wee, wee hun, die op de aarde wonen, vanwege de overige stemmen van de bazuin van de drie engelen, die de bazuin gaan blazen'; 'Wee de aarde en de zee! want de duivel is tot u neergekomen, want hij weet dat hij maar een korte tijd heeft', Openb. 8:13; 12:12.

'De HEERE deed hagel neerkomen op het land Egypte', vs. 23. Ernstige woorden voor diegenen onder de lezers die Zijn gave in Christus Jezus nog niet hebben aanvaard. God laat Zich niet bespotten! De regen duidt doorgaans in de Schrift op de zegenrijke invloed van de Heilige Geest, zowel in deze genadetijd, als straks vlak voor het aanbreken van het 1000-jarig Rijk, zie het slot van Joel 2 en Hand. 2:14 vv. Maar aanvaardt men de uitstorting van Zijn Geest, als gevolg van het volbrachte werk op Golgotha, niet, weigert men te delen in de zegeningen van een door Christus in goddelijke volmaaktheid volbracht werk, dan deelt men straks in de uitstorting van zijn toorn. En we zien in de aanduidingen van het boek Genesis al, wie straks de uitvoerder zal zijn van deze uitstorting van toorn. 'Toen liet de HEERE zwavel en vuur over Sodom en Gomorra regenen. Het kwam van de HEERE uit de hemel' (Gen. 19:24). Het is het Lam, dat toorn. De tweede Persoon in de Godheid toorn op grond van twee redenen. Als God toorn Hij op grond van Zijn eigen Goddelijke natuur die de zonde niet kan verdragen en Wiens majesteit door de zonde is aangetast. Als het Lam, als Mens, toorn Hij wegens hetgeen Hem ten deel is gevallen toen Hij als het Lam van God hier op aarde geopenbaard werd.

'Hij maakte hun regen tot hagel', of volgens de Fr. J.N.D.: 'Hij gaf hun voor regen hagel', Ps. 105:32. De regen en de stormen zijn heel zeldzaam in Egypte. Een tijdperk van een geheel mensenleven kon er voorbijgaan zonder dat men ze meemaakte. Vandaar ook dat de zin 'iets dergelijks was er in heel het land Egypte nooit gebeurd, sinds het een volk was geworden', geen dode frase is. Een gebeurtenis als deze werd zorgvuldig in de annalen van de priesters bijgeschreven. En God had hen oneindig veel liever dat gegeven, wat met Zijn wezen van liefde in overeenstemming was en voor het nageslacht bewaard, dat in 1491 voor Christus (volgens onze jaartelling) daar een jaar van zegen door een abnormale regenval geweest was. Zo had het in de jaarboeken kunnen staan, en vandaar die uitdrukking 'hun regen'. En als u de Heer Jezus weigert aan te nemen, dan zal er straks voor de grote witte troon openbaar worden dat er in de boeken had kunnen staan: 'gewassen door het bloed van het Lam' - maar dan zal ook in die zon uw regen tot hagel worden.

De tien plagen over Egypte (7)

(Vervolg Ex. 9-10)

Tenslotte nog in vs. 24 de uitdrukking: 'Er viel hagel en er flitste vuur te midden van de hagel', vs. 24. Hier toe dienen we de verzen 47-49 van Ps. 78 te vergelijken. Het vuur, in het midden van de hagel vervat, spreekt mijns inziens van 'de hitte van Zijn toorn', en die 'boden van veel kwaad', volgens de Fr. Darby-vert. 'een bende ongeluksboden, of: ongeluksengelen', vinden we terug in dat vuur, dat in het midden van de hagel vervat is. In Ps. 104 :4 lezen we dat Hij Zijn engelen geschapen heeft als geesten en zijn dienaars als vuurvlammen. Hij is machtig Zijn engelen de materie te laten hanteren, maar Hij is even machtig Zijn dienaars in door Hem gezonden materie hun oordeelswerk te laten uitoefenen. Alles in Egypte wordt door de hagel geslagen: mensen, beesten, kruid van het veld en geboomte. We gaan de betekenis hiervan nu niet uitwerken: in de destijds verschenen aantekeningen van br. Rossier over de symbolische taal van de Openbaring vindt men hierover aanwijzing.

Faraó meet zijn toestand van zonde aan de rampen die over hem komen. 'Ik heb deze keer gezondigd' zegt hij in vs. 27. Hij heeft op het verkeerde paard gewed, en dat hij het te ver heeft laten komen erkent hij in deze woorden. Ze hebben de zin van de opmerking die de berekenende Fouché maakte, toen Napoleon de hertog van Enghien had laten oplichten en vermoorden: 'Het was meer dan een misdaad, het was een fout'.

Mozes spreekt in vs. 29 merkwaardige woorden. Hij wil zijn handen uitbreiden voor de HEERE om de donder te doen ophouden en de hagel niet meer te doen zijn. Om het oordeel te doen komen is het uitstrekken van zijn hand nodig, — om het oordeel te doen eindigen moet hij zijn handen uitbreiden. De praktische en wonderbaar diepe betekenis hiervan laat ik gaarne ter verdere overdenking aan de lezer over, zowel in zijn toepassing op de Persoon van onze Heiland in de eerste plaats als ook in zijn toepassing op ons.

Maar daarvoor moet hij de stad uitgegaan zijn. Niet dat het in die stad van Faraó (Zoan Tanis?) niet voldoende ruimte geweest zal zijn om zijn handen omhoog te steken, maar was er daar geen ruimte voor. Fijngevoeligheid van Mozes! En de donder en hagel houden op 'zodat u weet dat de aarde van de HEERE is!'. Dat betekent dat voor Mozes God al bezit heeft genomen van de aarde. In de geest is hij al in de dagen waar Gen. 14:17 vv. en Jozua 3 in type van spreken. Voor hem is reeds zoals Ps. 24:1 zegt 'De aarde is van de HEERE en al wat zij bevat'. Evenals de twee getuigen in Openb. 11, die dezelfde tekenen doen, die Mozes hier in Egypte doet, staat hij niet meer voor de 'God van de hemel' (Openb. 21:13) maar voor de 'Heer van de aarde' (Openb. 11:4). En kondigt God straks door zijn oordelen, en doordat het Lam de zegelen gaat verbreken, aan, dat Hij door de oordelen heen bezit gaat nemen van deze aarde; als de zevende engel bazuïnt wordt de verborgenheid Gods voleindigd (Openb. 10:7). De oordelen vormen het einde van de verborgenheid, als zodanig, ze laten de ware bedoelingen van God niet zien. Dat komt pas als de oordelen ophouden. Wat achter die oordelen ligt is de openbaring van die verborgenheid van God die niet schrikwekkend of bitter is, maar die als blijde boodschap aan zijn dienstknechten, de profeten is bekend gemaakt, zoals we in Openb. 10:7 lezen. Dit geheim heeft Mozes in zijn dagen ook reeds begrepen en er zich in verheugd.

Maar de ware geestelijke mens maakt zich geen illusies van datgene waarvan het goddelijk woord hem heeft aangezegd dat het niet buigen wil en slechts naar het verderf snelt: 'Maar wat u en uw dienaren betreft, ik weet dat u nóg niet voor het aangezicht van de HEERE God vrezen zult', vs. 30.

Wat we in vs. 31 lezen verdient nog bijzondere aandacht. Het is de derde vorm van bewaring voor het oordeel die we hier vinden, en met de twee eersten wijst ze op de drieërlei vrucht die de dood en de opstanding van onze Heiland heeft voortgebracht. De Gemeente, de hemelse heiligen in het algemeen, vinden we zoals gezegd in vs. 26, in het land Gosen. Die hebben met de hagel niets te maken. De tweede vrucht, het overblijfsel dat behouden wordt vinden we in vs. 20 in datgene wat in de huizen vlucht, vergelijk de ark van Noach. Doch hier in vs. 32, in de tarwe en de spelt, vinden we een derde vrucht. Ze spreekt ons van de oogst uit de volken die het rijk van de Messias in zal gaan en in de tijd van de oordelen nog dekt" zal zijn. 'Ze zijn laat uitkomend (achteraankomend)' zegt de Fr. vert. vg1. Jes. 66:19.

In de verzen 33-34 tenslotte lezen we de verbazingwekkende woorden: '...ging hij door met zondigen en maakte hij zijn hart onvermurwbaar, hij en zijn dienaren'. Het herinnert ons aan Openb. 9:2C en 16:9,11, waar we lezen dat de mensen na alle plagen die over hen komen zich niet bekeren. Hij laat de Israëlieten niet trekken 'zoals de HEERE door de dienst van Mozes gesproken had'. Wat er straks in de oordelen openbaar wordt zal nooit de eindresultaten die God vóór die oordelen voorzgd had tegenspreken: ze zullen er alleen door bevestigd worden.

De tien plagen over Egypte (8)

Exodus 10

Wij zijn nu in Ex. 10 gekomen tot de plaag van de sprinkhanen. De Heer geve ons genade om ook de lessen die in dit hoofdstuk vervat zijn te begrijpen.

Deze plaag ligt tussen die van de hagel en die van de duisternis. In deze beide plagen zien we de hand van God rechtstreeks tegen Farao en tegen Egypte uitgestrekt. De plaag van de sprinkhanen spreekt meer van een indirect oordeel van God. Een oordeel, hier uitgevoerd door één van de in het Oosten meest bekende dieren. Op andere plaatsen in de Schrift, met name in Joël, wordt het oordeel gebracht door dezelfde dieren met als achtergrond de symboliek van de verdervende macht van de laatste vijand die over Israël komen zal, de Assyriër. In Openb. 8 tenslotte zijn de sprinkhanen alleen maar symbool van verdervende macht door mensen.

Wat in vers 1 staat is heel ernstig: 'Ga naar de farao toe, want Ik heb zijn hart en het hart van zijn dienaren onvermurwbaar gemaakt'. Hier heeft Mozes een boodschap te brengen, niet meer met het oog daarop dat Farao zich bekeert. Hier heeft God het oog op de kinderen en de kleinkinderen. En het merkwaardige is, dat het gesprek tussen Mozes en Farao in vs. 9 en vervolgens ook over de kinderen gaat.

Ze nemen in de gedachten van God een belangrijke plaats in, de kinderen en de kleinkinderen die God ons heeft toevertrouwd. God denkt meer aan hen dan dat wij aan hen denken. En God houdt in zijn wegen met ons en met de wereld meer rekening met hen, dan dat wij er in onze wegen rekening mee houden. Een groot dienstknecht van God, Jona de profeet, kon 'een dagreis' de stad Ninevé ingaan en prediken tegen haar, zonder dat de aanblik van al die nog niet tot onderscheid gekomen kinderen die in haar straten speelden zijn hart ook maar enigszins vertederde. En toch was hij in de weg van God en ging hij absoluut niet buiten zijn opdrachtboekje. Maar God was wel met hen bezig. En terwijl Jona zijn boodschap van oordeel aan het prediken was, telde God die 'meer dan honderdtwintigduizend mensen die geen verschil tussen hun rechter- en hun linkerhand wisten'.

Hier bij de aankondiging van de sprinkhanenplaag ziet God al in de toekomst, wanneer de Israëlitische ouders straks met hun kinderen en hun kleinkinderen om zich heen zitten en hen vertellen over deze plaag, die God in Egypte heeft doen komen. Het verhaal van een verharde Farao en Gods wegen met hem zal straks in Gods raad gebruikt worden voor dezulken, van wie de harten nog week en ontvankelijk zijn. En de jonge kinderharten zullen kennis krijgen, niet van wat de wereld is (dat zal de rauwe werkelijkheid van het leven hen vroeg genoeg leren) maar van wie God is: 'Dan zult u weten dat Ik de HEERE ben', vs. 2. God wil van ons, ouders, dat wij de dingen die Hij in zijn regeringswegen hier over de aarde toelaat, de verwoestingen door mensenhand in de loop der eeuwen aan landen en volken aangericht zijn, niet door een politieke bril aan onze kinderen laten zien, maar dat we ze hen voorstellen als sprinkhanen plagen. Het boek Joël begint ook met de vermaning aan kinderen over de sprinkhanenplaag te vertellen. Daartoe moeten we echter eerst zelf ons bewust zijn van het feit dat God in deze dingen Zijn hand heeft, dat zoals in Joel 2:11 staat

‘En de HEERE laat Zijn stem klinken voor Zijn leger uit, want Zijn leger is zeer groot, ja, machtig is Hij, Die Zijn woord ten uitvoer brengt’. Als we zo de dingen voorstellen, kunnen we verwachten dat ze voor onze kinderen van nut zijn. Br. Kelly verwijst bij sprinkhanenplaag in Openb. 9 naar de opkomst van het Mohammedanisme en de veroveringsoorlogen om de Middellandse Zee, die de Arabieren hebben gevoerd. Welnu, hoofdstuk begint met deze woorden: aan een ster, uit de hemel gevallen, werd gegeven de sleutel van de put van de afgrond en zij opende de put van de afgrond, Dat is goddelijk begin, en het enig juiste begin, van een geschiedenis van eeuwen, die zijn onmiskenbaar stempel zelfs tot op onze taal heeft gedrukt.

Het is machtig om in de geschiedenis zó de hand van God te mogen zien. De God, Die in vs. 13 door een oostenwind de sprinkhanen in het land brengt, tilt ze in vs. 19 door een sterke westenwind op en werpt ze in de Schelfzee. De God, Die in het Boek Joël de legermachten van de koning van het Noorden onder het symbool van sprinkhanen doet komen, doet in Joël 2:20 ‘die uit het noorden ver van u weg. Ik verdrijf hem naar een dor en woest land, zijn voorhoede naar de zee in het oosten, zijn achterhoede naar de zee in het westen’.

God werkt ook heel anders dan wij, mensen. Hij werkt als ik het zo zeggen mag in etappes. Hij brengt oordelen, en doet sommigen aan die oordelen ontkomen. Wordt de stem van deze oordelen dan niet ter harte genomen, dan komt een volgende plaag, komen er sprinkhanen of komt er een nieuwe golf van andersoortige sprinkhanen, en die eten op ‘wat de andere sprinkhanen hadden overgelaten’. Zo vinden we het ook in Joël, waar we in vs. 4 drie verschillende soorten van sprinkhanen vinden en de eerste soort nog wel in twee verschillende ontwikkelingsstadia. Kennelijk zien we hier hoe God ten opzichte van zijn volk door de Assyriërs gewerkt heeft en nog zal werken. Toen de Assyriërs voor het eerst opkwamen en eerst in het Oost-Jordaanse gebied en daarna in het noorden van Palestina opereerden, hadden ze als volk die ontwikkeling nog niet die hen bij hun laatste inval kenmerkte.

In vs. 8 worden Mozes en Aäron weer tot Farao gebracht, nadat deze onder de indruk is gekomen van de woorden, die zijn knechten in vs. 7 tot hem spreken. Farao doet dan aan Mozes de vraag wie het zijn, die gaan zullen. Een list van de vijand, die altijd zal trachten, als hij niet anders meer kan, bepaalde groepen van gelovigen naar het Woord van God te doen luisteren en er aan te gehoorzamen. Hetzij groepen van gelovigen, van wie de leeftijd, van wie de stand, ja, als hij op een heel vrome manier de mensen kan bewerken, van wie de mate van bevinding overeenstemt. Deze list ketst echter af op de duidelijkheid van Gods gedachten voor Mozes begrip. Mozes kent de wet die van Genesis tot Openbaring door de Schrift heen loopt van het ‘u en uw huis’. Maar wat ik hier zo bijzonder mooi vind, is dat hij die wet ook, als ik zo zeggen mag, in omgekeerde richting weet toe te passen. Het is niet alleen ‘met onze jongeren’, maar ook ‘met onze ouderen’. Het is niet alleen zo dat de jonge mensen zichzelf maar moeten groeperen en dat ze zelf maar moeten uitmaken of ze er zin in hebben om de weg van ‘drie dagreizen ver de woestijn in’ van hun ouders te volgen. Maar het zijn ook ‘onze ouderen’ die meegaan. Het zijn hier niet de ouderen die ‘wegtrekken’. Maar God ziet ze als bij ‘uittocht’ behorend. Zo mooi komt dat uit in de geschiedenis van Rachab. Ze denkt, zodra voor haar de gelegenheid er is om genade en behoud af te smeken, meteen aan haar vader en haar moeder. Het antwoord van de verspieters is als een bekroning van haar geloof en bij de inname van de stad, worden haar vader en moeder

speciaal vermeld.

In vs. 10 zegt Farao, die tegen Mozes gezegd had: 'Wie is de HEERE, naar Wiens stem ik zou moeten luisteren door Israël te laten gaan? Ik ken de HEERE niet...', tot onze verwondering 'De HEERE moge net zo met u zijn als ik u en uw kleine kinderen laat gaan'. Met andere woorden: dezelfde onbereidwillige houding, die ik jegens u inneem, moge de HEERE jegens u innemen. De wereld erkent geen God, maar in het afwijzen van Zijn eisen ten aanzien van de Zijnen weet ze de Naam en het bestaan van God heel goed aan te voeren om haar beweringen kracht bij te zetten.

Op het dreigement: 'Kijk uit, want er staat u onheil te wachten!' gaat Mozes niet in. In vs. 12 strekt hij op bevel van God zijn hand uit over Egypteland, 'omwille van de sprinkhanen, zodat zij over het land van Egypte opkomen'. Welk een macht legt God in de hand van deze man. Maar hij is slechts een type van Hem, Die tot Zijn discipelen aan het slot van het Evangelie naar Mattheüs zei: 'Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde' en die in Joh. 17 tot de Vader zegt dat Hij Hem als Mens 'macht gegeven heeft over alle vlees'.

In vs. 14 zien we dan de sprinkhanen komen, 'een zeer grote zwerm', of volgens de Darby vert. in de Franse uitgave: 'een verschrikkelijke gesel'.

Wanneer we Ps. 78:46 en 105:34 er bij nemen blijkt het dat er drie verschillende soorten sprinkhanen de plaag uitvoerden. Drie van de vier soorten, die in Joël 4 genoemd worden: alleen de eerste soort die daar voorkomt is er hier niet bij. Het merkwaardige is dat die ontbrekende soort de nog niet ontwikkelde vorm (zonder vleugels) vormt van die groep, aan wie in Ps. 78:46 door God de 'arbeid' van Egyptenaars wordt uitgeleverd. Het is niet slechts door 'nozem-rellen' dat straks bij de eindoordelen, als de Gemeente is opgenomen, alles wat in de wereld moeizaam opgebouwd is in één keer zal worden verwoest, maar ervaren, toegeruste legers van Oosterse volken (naar ik veronderstel) zullen het gehele, met moeite opgebouwde welvaarts- en cultuursysteem van het Westen (en daarbij reken ik dan ook Palestina en Egypte) vernietigen. Vergelijk wat we schreven over Ezechiël 23 vanaf vers 22.

Na deze plaag, door Farao in vs. 17 een 'dodelijke plaag' genoemd, en na de genadevolle beëindiging op het vurig gebed van Mozes in vs. 18, lezen we nog slechts de korte opmerking 'Maar de HEERE verhardde het hart van de farao, zodat hij de Israëlieten niet liet gaan'. En dan volgt zonder enige inleiding de plaag van de duisternis, die eindigt in de dood van de eerstgeborenen. In de volgende overdenkingen hoop ik aan te mogen tonen dat juist in de drie dagen van duisternis het lam in bewaring was bij de huisgezinnen van de Israëlieten. Het beroep, dat de duivel door de mond van Farao op Mozes doet in hfdst. 10:11, om alleen de volwassen mannen te laten gaan, is door Mozes afgewezen. En daarmee zijn zijn listen ten aanzien van de enige grond, waarop God straks Israël uit Egypte kan verlossen en niet mee in de oordelen doet omkomen, te weten: het Paaslam, verijdeld.

'want wij hebben een feest voor de HEERE' zegt Mozes in vs. 9 en daarom moeten ze tezamen uittrekken. Dat had hij ook gezegd in hfdst. 5:1. Maar welk een diepe betekenis krijgt dit woord na de openbaring van de eerste 13 verzen van hfdst. 12! In vs. 14 van dit hoofdstuk lezen we: 'Deze dag moet voor u een gedenkdag worden. U moet hem vieren als een feest voor de HEERE,' . Wonderbare God, Bron van eeuwige liefde, Bewerker van ons heil! Daarvoor moest het gezin bij elkaar blijven! Daarvoor konden de mannen niet alleen de woestijn intrekken, de vrijheid tegemoet! Als Farao niet zou luisteren en de sprinkhanen hun

vernietigend werk zouden gaan doen, zouden die zonen van Israël, met 'hun jongeren en hun ouderen, met hun zonen en hun dochters, met hun kleinvee en runderen' zich opmaken, zonder door de list van de vijand uit elkaar getrokken te zijn als families, niet tot een haastige vlucht tijdens de sprinkhanenplaag.

Maar ze zouden naar hun kudden gaan en daar, als familie nauw aaneengesloten, uitkijken tot ze in het 'lam zonder gebrek' (12:5) Hem in type zouden hebben gevonden, door Wie het alleen voor God feest worden. 'Er is feest in mijn ziel, want de Heiland kwam met al zijn goedheid en luister' zong Nellie van Kol toen ze de Heer Jezus leerde kennen. Nu, dat was door genade ons aller deel voor zover we de Heer Jezus aannamen. Maar het feest is begonnen voor en bij God. Toen na de verschrikking van de zonde, na de openbaarwording van het vlees in de wereld, bij mij en bij u, er voor God niets anders kon overblijven dan dat 'de gehele wereld strafschuldig was voor Hem' (Rom. 3:19), kwam daar het Paaslam en werd het voor God 'feest' toen de Heiland daar al Zijn liefde en luister op het kruis van Golgotha tentoonspande. Dat feest begint in Rom 3:21-26. Het is feest voor God als Hij zijn gerechtigheid kan betonen, als 'Hij rechtvaardig zij en hem rechtvaardige, die uit het geloof in Jezus is' (Rom.3:26).

Het is goed, het Paasfeest in verband te brengen met ongezuurde broden. Maar ik geloof dat het te vergezocht is 'feest' uitsluitend op de ongezuurde broden te betrekken. Ze spreken van de conditie waarin we moeten zijn om het feest te kunnen vieren. Maar ze vormen niet de oorzaak van feest. En als het feest zou inhouden dat we slechts aan onze praktische toestand van gezuurd zijn zouden denken, ja zelfs als we slechts aan ons in principe voor God ongezuurd zijn ('u bent immers ongezuurd', 1 Kor. 5:7) zouden denken, was het een heel arm feest. De oorzaak van ons feestvieren is dat 'ook ons Pascha, Christus, geslacht is', 1 Kor. 5:7.

Wat zouden de Israëlieten veel gemist hebben wanneer Faraó hen meteen, toen Mozes voor het eerst zijn eis stelde, had laten uittrekken om de HEERE een feest te houden in de woestijn! En hoe is er door de instelling van dit paasfeest een band gekomen in de families van de Israëlieten, die we bij geen ander volk vinden. Zelfs nu, in zijn staat van ongelovigheid, is daar in het paasfeest van het volk Israël iets, dat zijn weerga niet kent in enig familiefeest ter wereld. Wat zal het dan zijn, als straks Israël zich tot zijn God bekeerd heeft, zijn Messias heeft aangenomen en zó paasfeest zal kunnen gaan vieren! In het Evangelie van Johannes is de Heer Jezus in het begin van het Evangelie al verworpen en heeft het Pascha het karakter gekregen van 'feest van de Joden', Joh. 6:4. Maar het is alsof de Heilige Geest dit Evangelie niet beëindigen kan zonder hier overheen te zien naar de uiteindelijke vervulling van wat er in Gods hart was eer dit alles van de zijde van de mens en van het volk Israël openbaar werd. 'Vóór het feest van het pascha nu' lezen we in hfdst. 13:1. Dit is geen uitgesproken feest van ongezuurde broden, zoals het geen 'feest van de voetwassing' is. Maar zoals het wegdoen van het zuurdeeg voorwaarde was om tot de vreugde van het paasfeest te kunnen komen, zo is in Joh. 13 de voetwassing voorwaarde om tot die vreugde, dat feest te kunnen komen: deel hebben met Hem. Met Hem in de geest daar, bij de Vader, tot Wie Hij uit deze wereld overging, om te genieten van de resultaten van het door Hem volbrachte werk.

De tien plagen over Egypte (9)

Exodus 10:21 en vv.

Nu komt de plaag van de duisternis, de ergste van de tien plagen, voor onze aandacht . De dood van de eerstgeborenen, de tiende en laatste plaag, is in zeker opzicht een breken van de helse ban van deze afgrijselijke plaag, die nauw verband houdt met de buitenste duisternis, waar de Heiland van zegt dat daar weinig zal zijn en knarsen van de tanden.

Reeds is het land Egypte kaalgevreten door de sprinkhanen die we in de achtste plaag zagen optreden. 'Er bleef niets groens aan de bomen en aan het gewas van het veld in heel het land Egypte', zegt vs. 15. En zo komt de duisternis over dit arme volk, geleid door zijn hoogmoedige, verdwaasde Faraó, beeld van de Satan. Zo gaat de mens zonder God en zonder Christus de eeuwige, buitenste duisternis in. Niets groens blijft er voor hem over als hij daar op zijn uiterste ligt. En een vermogen zou hij willen geven, evenals Voltaire, om zijn bestaan in dit voor hem kaalgevreten land, deze wereld te rekken, uit vrees voor die duisternis, die er op volgt.

Maar door deze duisternis heen voert de HEERE zijn volk zegevierend uit Egypte en laat in de voorzegging van hfdst. 11 de Egyptenaren zich, in erkenning van autoriteit van Mozes en het met hem verbonden volk, aan hun voeten buigen. Dit is er een bewijs voor dat deze duisternis niet alleen een moreel aspect heeft met het oog op de eeuwige duisternis, maar ook een historisch-profetisch aspect met het oog op de invoering van Israël straks in de zegeningen van het 1000-jarig Rijk.

'Sta op, word verlicht, want uw licht komt en de heerlijkheid van de HEERE gaat over u op. Want zie, de duisternis zal de aarde bedekken en donkere wolken de volken, maar over u zal de HEERE opgaan en Zijn heerlijkheid zal over u gezien worden', zegt Jes. 60:1-2. Een duisternis zal over de aarde komen, en met name over deze christelijke landen, die zich eeuwen lang in het licht van het evangelie hebben mogen koesteren. Hoe dat zal zijn, kunnen we ons nu niet voorstellen. God werkt heden in zijn wegen van voorzienigheid al duidelijk ten gunste van Israël, en niet ten gunste van de christelijke volken van Europa, hoewel er in Israël nog totaal geen leven uit God is. Twee wereldoorlogen hebben de positie van Europa alleen maar verzwakt en voordelen voor Israël gebracht. Maar dat betekent nog niet dat het hier in Europa duister is geworden en in Israël licht. Maar de tijd komt dat er een 'dikke duisternis in heel het land van Egypte, drie dagen lang' komt. Men zal 'de duisternis tasten', vs. 21. Dat is vreselijk. Als men nu tast, hier in onze gezegende christelijke landen, in de ware zin van wat zegen is, kan het niet anders of men vindt God, men vindt de Here Jezus. Uit boeken en tijdschriftenartikelen, in annonces, schilderijen en kerkinterieuren, maakt men nu kennis met God, met Christus, met het kruis. Straks komt de tijd, dat men in ons land, in Frankrijk, in Engeland, in Spanje, Italië , de duisternis tast.

'Ze zagen elkaar niet, en drie dagen lang stond niemand op van zijn plaats'. Alle communicatie, alle onderling contact is verbroken, een verbod van wat de verschrikking van de hel wezen zal. En daartegenover die korte opmerking: 'Voor alle Israëlieten echter was het licht in hun woongebieden'.

Let wel dat het licht van de uiteindelijke bevrijding en van de komende heerlijkheid dan nog niet is opgegaan. Toch is daar licht, een licht waar de duisternis geen vat op heeft, maar dat zich beperkt tot de woningen van de Israëlieten. Dat licht was er tevoren niet. Het heeft ook met kunstmatige verlichting of met op geheimzinnige manier geconserveerd zonlicht niets te maken.

Waar het mee te maken heeft, is dat wonderheerlijke wat we in Openb. 21:23 van het nieuwe Jeruzalem lezen: 'En de stad heeft de zon en de maan niet nodig om haar te beschijnen; want de heerlijkheid van God verlicht haar en het Lam is haar lamp'. Daar in die oosterse éénkamer-woning, waar mensen en vee bij elkaar verkeren, is een lam, 'een lam zonder enig gebrek, een mannetje van een jaar oud', 12:5. Het vormt het middelpunt van de belangstelling en het middelpunt van de gesprekken. Nog staat of ligt het daar levend, in blakende welstand maar het vonnis van de dood is over het dier uitgesproken. Net op het einde van de periode van de duisternis, aan het einde van de derde dag, negen uren voor de verderfengel te middernacht door Egypteland zal gaan, zal het geslacht worden. En een geheimzinnig verband is er tussen dat slachten, het opvangen van het bloed en het strijken van dat bloed aan de zijposten en aan de bovendorpel enerzijds, en de positie van enkele personen in de familiekring in dat huis, temidden van de duisternis anderzijds.

Het zijn de meest geëerde personen in die familiekring, hetzij ze grootvader, vader of zoon zijn. Het zijn de eerstgeborenen, diegenen op wie de hoop van de familie gevestigd is, aan wier naam het voortbestaan van de familie hangt. Het vonnis van de dood is hun vonnis. Maar ook het lam dat in hun woning verblijft, ligt onder dat vonnis van de dood. En geen andere maatregel, dan de het slachten van dat lam en het strijken van het bloed aan de zijposten en aan de bovendorpel, kan helpen. Geen zak met goud of zilver, of de hele familieschat, aan de deur gehangen om de engel van het verderf te verzoenen, zal baten. Geen manuscript, waarin de voortreffelijke daden van deze eerstgeborenen tot uitdrukking worden gebracht, zal hem gunstig stemmen. De hoop is op het lam gevestigd, en op het lam alleen.

En dan denken we aan Joh. 13:30 en vervolgens. Daar is het buiten ook nacht. 'nadat hij dan de bete genomen had, ging hij terstond naar buiten. En het was nacht'. Dat het hier een morele nacht betreft is ons duidelijk als we bedenken dat het volle maan was, en men dus in het natuurlijke licht van de maan zich buiten kon oriënteren. De Heer Jezus had het tot de Joden gezegd in Joh.12:35 'Nog een korte tijd is het licht onder u; wandelt, terwijl u het licht hebt, opdat de duisternis u niet overvalt'. Nu is het licht er niet meer, het is teruggetrokken in de opperzaal, en de zoon van het verderf gaat uit, zelf volslagen duisternis, in de duisternis, en een willig werktuig van de vorst van de duisternis geworden, dat meegesleept wordt naar de plaats van de eeuwige duisternis.

Maar daar in de opperzaal is het licht. Daar is 'het Lam de lamp'. Daar zegt Hij, als Judas uitgegaan is, en er binnen niets meer is voor de blik en het hart van de Heiland dat aan de duisternis herinnert, maar als alleen de goddelijke kant van het verlossingswerk in Zijn gedachten is: 'Nu is de Zoon des mensen verheerlijkt, en God is in Hem verheerlijkt'. En Hij gaat spreken over de verheerlijking die Zijn deel zal worden, over de plaatsbereiding in het Vaderhuis, over de zending van de Trooster. Licht is het daar, in die woning, in de opperzaal, waar Hij, het Lam, evenals in de drie dagen van duisternis in Egypte in de huizen van de

Israëlieten, het middelpunt van de gedachten, van de gesprekken vormt.

Kennen wij allen zulk een plaats? De duisternis om ons heen neemt moreel reeds schrikbarende vormen aan, en zij zoekt de middelen, waardoor zij onze huizen kan binnendringen. Alle kunstlicht in dit opzicht faalt in onze dagen. Heeft het Lam de centrale plaats in onze huizen, zoals die het in de huizen van de Israëlieten had, daar in die drie dagen van duisternis over Egypte? Praten we samen over het Lam, zingen we over Lam, lezen we over het Lam? Een stroom van licht is in de laatste eeuw door de Geest van God uitgegoten over de betekenis van Het Lam in de Schrift. Wat eeuwen lang in de afschaduwing van de offers uit het Oude Testament niet naar voren is gekomen in de leer en de geschriften van de Kerk, is met overweldigende duidelijkheid in het begin van de vorige eeuw voorgesteld, zodat we het alleen maar kunnen uitwerken en verdiepen voor ons eigen hart, maar onmogelijk beter tot uitdrukking brengen. En het is het enige verweer, het enige redmiddel tegen de duisternis die steeds meer opdringt.

En wonderbaar is dan het antwoord dat Mozes op het laatste voorstel van Faraó doet. Als hij dan tenslotte in vs. 24 het voorstel doet dat wel de kleine kinderen mee mogen gaan, maar dat de schapen en de runderen moeten achterblijven, is het concrete, besliste antwoord van Mozes: 'en ons vee zal ook met ons meegaan. Geen hoef zal achterblijven' (vs. 26a). Dat is de taal van de patriarch Jakob in zijn laatste dagen en in zijn laatste uren. 'Begraaf mij toch niet in Egypte; maar laat mij bij mijn vaderen liggen. Daarom moet je mij uit Egypte vervoeren en mij in hun graf begraven', Gen. 47:29-30. Dat is de taal van de onderkoning Jozef, die Kanaän in zijn hart had, en niet Egypte 'En Jozef liet de zonen van Israël zweren: God zal zeker naar jullie omzien en dan moeten jullie mijn beenderen vanhier meenemen', Gen. 50:25.

Als zo het Lam de centrale plaats in onze huizen en in onze harten inneemt, worden onze huizen geen rust- en ontspanningsplaatsen voor deze aarde, maar wachtkamers voor de hemel. Dan is het zo als met de doden die in de Heer sterven In Openb. 14:13 'van nu aan', dat is vlak voor de komst van het 1000-jarig Vrederijk op aarde: 'hun werken volgen hen'.

'Geen hoef zal achterblijven' krijgt een diepe betekenis als we de betekenis van de hoef in de onderscheiding van de reine en de onreine dieren begrijpen. Zij, die de volle hoef breeduit op de aarde zetten zijn onrein, het zijn geen dieren die Mozes hier noemt als zijnde geschikt voor slachtoffers en brandoffers. Dat zijn alleen zij, die de hoef verdelen, die de aanraking met de grond zo licht mogelijk maken. Kunnen wij het Mozes nazeggen: 'Geen hoef zal achterblijven'? Ik vraag niet of we weten dat onze kinderen bekeerd zijn, maar wel (en deze praktische kant brengt de Schrift altijd naar voren als het gaat om onze gezinnen) of we weten dat de hoef van datgene wat ons toebehoort en waar we verantwoordelijkheid voor hebben dusdanig licht de aarde beroert, omdat het hart in de hemel is. Of we dit weten en voor de Heer kunnen getuigen, en dan ook voor de wereld. Lot kon het niet zeggen toen hij uit Sodom ging vlak voor haar ondergang. De Hebreëen, aan wie Paulus zijn brief richtte, wel, toen ze de waarheden, daarin vervat, met hun hart hebben ingedronken en voor hun gezinnen aanvaard, toen het oordeel over stad en volk naderde.

De tien plagen over Egypte (10)

Exodus 11

Dit hoofdstuk begint met een tussenzin, de verzen 1 t/m 3-4 sluit aan bij het laatste vers van hfdst. 10. We zien hier tevens dat de plaag van de dood van de eerst geborenen de duisternis afsloot. Gedurende de duisternis roept Farao Mozes, en die zegt in vs. 4 'omstreeks middernacht' dus de nacht die de derde dag afsloot, en gaat dan volgens vs. 8 gedurende de nog heersende duisternis van de negende plaag van Farao uit 'in brandende toorn'.

Toch is die tussenzin zeer belangrijk. In deze hoofdstukken is Mozes een duidelijk type van de Heer Jezus, die de Zijnen voorgaat in de uittocht uit het gebied van Farao, voorgaat in de verlossing, en straks in hfdst. 15, waar dit gedeelte mee afsluit, de lofzang aanheft.

Het is de laatste keer dat Mozes het aangezicht van Farao ziet. We stellen ons dit tafereel voor: niemand in heel Egypte is in de drie dagen opgestaan van zijn plaats, maar God laat het toe dat, misschien met toortsen gewapend, de dienstknechten van Farao Mozes weten te ontdekken en hem door het tastbaar duister meevoeren tot in het paleis. Het duister is al op Farao en de zijnen gevallen. Het is in waarheid de schaduw van de dood: als straks het morgenlicht zal aanbreken, ligt de bloem van de natie, de hoop van Egypteland, ontzield ter aarde. De flambouwen van de dienaren, die om Farao heen staan, verlichten op spookachtige wijze zijn verwrongen gelaat, als hij, een willige prooi van de satan, machteloze woede uitroept in 10:28 'Ga bij mij weg! Wees op uw hoede, dat u mij niet nog eens onder ogen komt, want op de dag dat u mij onder ogen komt, zult u sterven!'.

Mozes staat daar in de volle rust van de majesteit van het ogenblik. In zijn geest is hij al voorbij het ogenblik van de verlossing zoals de Heer Jezus, als Judas uitgegaan is, Zich in de geest voorbij het werk plaatst. In diezelfde nacht zal ook Mozes Pascha houden, nadat ook hij voor zijn eerstgeborene het lam geslacht en het bloed aan de deurposten gestreken heeft. Ja hij zal het 'vieren', Hebr. 11:28, als had hij Egypte reeds verlaten. Zijn laatste boodschap tot Farao zal hij op ditzelfde moment, staande voor Farao, nog uitspreken. Hij zal de dood van de eerstgeborenen aankondigen, en dan niet meer Farao's aangezicht zien.

Met zulk een Heer, groter dan Mozes, volmaakter in Zijn ontmoetingen met de vijand, hebben wij te doen, medegelovigen! Hij is het, Die het aangezicht van de vijand voor het laatst gezien heeft, toen Hij daar in de hof van Gethsémané was, en de satan op Hem aan kwam, nadat hij eerder van Hem geweken was 'voor een tijd'. Dat waren bange ogenblikken, waarin een engel van de hemel kwam, om Hem te versterken. Maar de Heiland heeft de beker in de hand van de satan voorbijgezien, en gezegd: 'De drinkbeker, die Mij de Vader gegeven heeft, zal Ik die niet drinken?'. En toen kon de vijand voorgoed wijken. Ja, hij kon nog mensen tegen de Heiland opstoken, vanaf het ogenblik dat de Heiland uit het gebed opstond en Judas met de bende tegemoet trad, tot op het ogenblik dat Hij het hoofd buigende de geest zou geven. De satan kon nog een keer zijn met zwaard zwaaien; hij die het geweld van de dood had, en onder zijn gedoden ook Hem tellen, Die die dood als de bezoldiging van de zonde droeg. Maar de laatste ontmoeting met de Overste Leidsman der behoudenis van allen, die Hij met zijn bloed zou kopen, was daar geweest.

En als de ware Mozes heeft de Heer Jezus, met name in het Evangelie van Johannes, Zich dit alles volledig gerealiseerd. Reeds in Joh. 12 zegt Hij het: 'Nu is het oordeel van deze wereld; nu zal de overste van deze wereld buiten geworpen worden'. En in de opperzaal, hfdst. 16:8-11, 'en de Trooster, gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid, en van oordeel; van zonde, omdat zij in Mij niet geloven; en van gerechtigheid, omdat Ik tot mijn Vader heenga, en gij mij niet meer ziet; en van oordeel, omdat de overste van deze wereld geoordeeld is'.

De vrijmoedigheid, waarmee Mozes dit woord kan spreken 'U hebt recht gesproken. Ik zal u niet meer onder ogen komen', houdt inderdaad verband met het eerste vers van hfdst. 11, en of in het Hebreeuws dat redegevend 'want'; staat of niet, het feit blijft hetzelfde dat het 'niet meer onder ogen komen' en het 'nog één plaag' ten nauwste met elkaar in verband staan. Het 'nog één plaag' spreekt ons de tenietdoening van de satan door de Heer Jezus, en 'door de dood', Hebr. 2. Daar heeft de duivel, evenals Egypte en Farao in de plaag van de eerstgeborenen, de genadeslag ontvangen, hoewel we straks zullen zien dat hun verdrinkingsdood in de Rode Zee ons nog van een ander aspect van het kruis spreekt. In het doden van de eerstgeborenen is de strijd in feite bezegeld; de rest, de hele geschiedenis van de doortocht door de Rode Zee, met alle vrees en roepen van de zijde van de Israëlieten, is slechts uitvloeisel hiervan. 'Hij trof al het eerstgeborene in Egypte, de eerste vruchten van de mannelijke kracht in de tenten van Cham', staat in Ps. 78:51. Daar wordt in feite de grote strijd tussen Cham en God beslist: de rest is uitvloeisel, ook de intocht veertig jaar later in Kanaän en het oordeel over Kanaänieten.

Zó heeft Mozes het beschouwd. Zó heeft de Heer Jezus het kruis gezien. Zó mogen wij de zaak zien. En zo mogen we, ik zou haast zeggen exact de conclusie trekken van vs. 1-b 'Als hij u allemaal laat gaan, zal hij u van hier haastig verdrijven'. De duivel houdt de positie niet: hij heeft hem al verspeeld op het kruis, en we hebben consequent te aanvaarden, dat de duivel en de wereld, waarvan hij vanaf het kruis van Golgotha de overste geworden is, de gelovigen letterlijk kunnen wegstroepen. De stelling, dat de wereld zit te wachten op het toesteken van de helpende hand door de gelovigen, dat ze, zoals het algeheel vals uit Rom. 5 geïnterpreteerd wordt, in dezen 'reikhalzend de openbaring van de zonen van God verwacht' is zo foutief als het maar kan. De aanstaande opname van de Gemeente zal een ware opluchting voor ze zijn, zoals een paar jaar later de moord op de twee getuigen in Judea een internationale feestdag voor hen, die op de aarde wonen zal betekenen.

En daarom geeft Jahweh Mozes in vs. 2 een woord te spreken 'ten aanhoren van het volk'. Een gefluisterde boodschap dus, niet voor de oren van de Egyptenaren bestemd, maar geheim, zoals de Septuagintatekst het uitdrukkelijk zegt. Het is geen nieuwe boodschap. Al ruim vierhonderd jaar geleden had God het al tegen Abraham gezegd. Toen de zon aan het ondergaan was, op dat merkwaardig ogenblik van de dag, dat het paaslam geslacht zou worden, het tijdsbestek van 3—6 uur dat ons altijd herinnert aan het kruis. 'Zij zullen uittrekken met grote have'. En bij de Horeb, als God aan Mozes verschijnt, en de bange tijd van de tien plagen nog moet komen, zegt Hij tegen Mozes: 'En Ik zal dit volk genade geven in de ogen van de Egyptenaren, en het zal gebeuren dat u, als u weggaat, niet met lege handen gaat. Elke vrouw moet aan haar buurvrouw en aan haar huisgenote zilveren en gouden voorwerpen vragen, en kleren, die u uw zonen en dochters te dragen moet geven. Zo zult u Egypte beroven'.

Het is dus geen nieuwe boodschap, maar een die nu 'adrem' is, en die nu in de oren van het volk gefluisterd wordt: het ogenblik is daar, ga maar eisen. En let wel, dat dit gebeurd is vóór dat de duisternis kwam want toen kon het niet meer, en toen de duisternis optrok waren ze klaar voor de uittocht, vg1. hfdst. 12:35-36.

Die boodschap wordt ook nu in ons oor gefluisterd, geliefde medegelovigen. De roep: 'Zie, de Bruidegom! gaat uit, Hem tegemoet' heeft ruim honderd jaar geleden weerklonken, en is door een gedeelte van de Christenheid opgevat. De wijze maagden hebben hun lampen bereid; de lampen van de dwaze maagden, van hen, die het leven van God door de Heilige Geest niet kennen, zijn aan het uitgaan. Die roep zal niet voor de tweede keer weerklinken, integendeel: gelovigen van wie men verwachten zou dat ze het geroep van harte overgenomen hebben en die voor het uiterlijk dan ook de 'leer van de wederkomst van de Heer' aangenomen hebben gaan nu beweren dat we als gelovigen de grote verdrukking ingaan.

Wat hebben wij nu te doen, wat fluistert de Heer ons in het oor? Wij hebben ook beloften in verband met het aanstaande moment van vertrek, evenals het volk Israël die had. De Heer heeft ons gezegd, dat als Hij komt allen die Hem toebehoren, allen die Hij door Zijn bloed gekocht en voor eeuwig behouden heeft, mee zullen gaan Hem tegemoet in de lucht ook al zien ze naar dat ogenblik niet uit. Wat fluistert Hij ons, die door genade Hem mogen verwachten, nu in het oor? Dat we zulke gelovigen, die in zijn oog gouden en zilveren voorwerpen zijn, die de gerechtigheid door de verzoening, die hij aangebracht heeft, deelachtig zijn, zullen opeisen van de wereld, waar ze nog middenin zitten met hun gedachten en verwachtingen.

Ik geloof dat we deze opdracht, die niet openlijk van de daken gepredikt wordt, maar die de Heilige Geest, Die met de bruid roept 'Kom' tot onze Heiland, ons influistert, nog maar heel slecht verstaan. Het gaat er hier niet om dat er iets van die zilveren en gouden voorwerpen geëist wordt, maar dat ze van de burenen, de Egyptenaren opgeëist worden. Hebben we de moed om b.v. in verband met politieke stromingen waarin vele gelovigen verstrikt zitten, niet tegen de gelovigen te zeggen: 'Jullie horen daar niet thuis', maar tot de ongelovige leiders van deze partijen: 'De gelovigen horen niet in jullie gelederen'? Hebben we de moed, niet om tot gelovigen te zeggen: 'u hoort niet in die of die sekte', maar tot onze ongelovige burenen, die in antichristelijke, stromingen zitten: 'Hij of zij is een gelovige, een kind van God, en hoort bij jullie niet thuis'? Durven we ze op te eisen, die gelovigen, die Christus gekocht heeft met de dure prijs van zijn bloed en die Hij weldra komt halen om ze van dit droeve toneel weg te nemen en bij Zich in het Vaderhuis over te zetten?

Als we het werkelijk durfden zouden we de waarheid van wat er in vs. 3 volgt ondervinden: 'En de HEERE gaf het volk genade in de ogen van de Egyptenaren'. Die genade konden de Israëlieten alleen proefondervindelijk ervaren als ze God op Zijn woord vertrouwden, hun mond openden en gingen eisen. En ik geloof (want de Heer zal altijd zorgen dat er een trouw overblijfsel is, dat die dingen in werkelijkheid ervaart) dat er zulken zijn die deze zegen proeven, al zijn ze door ons niet gekend. Als er zulken zijn die, evenals Jeremia in de dagen vlak voor het oordeel 'het kostbare scheiden van het waardeloze' Jer. 15:19 (niet vragen aan het kostbare of het ze wel schikt dat ze gescheiden worden), zijn als 'de mond van de HEERE', en hebben ze de belofte die in de volgende verzen van Jer. 15 staat: 'Ik zal u vóór dit

volk stellen als een bronzen vestingmuur. Ze zullen wel tegen u strijden, maar u niet aankunnen, want Ik ben met u, om u te verlossen en te redden, spreekt de HEERE. Ik zal u redden uit de hand van de kwaaddoeners (voor ons: Ik kom u tot Mij nemen!), Ik zal u verlossen uit de greep van de geweldplegers'. Maar er is meer. Er volgt op dit gebod van de opeising van de zilveren en gouden voorwerpen: 'Ook stond de man Mozes in het land Egypte hoog in aanzien in de ogen van de dienaren van de farao en in de ogen van het volk'.

Als we deze zaak consequent zouden doorvoeren en in praktijk zouden brengen, zou de Persoon van onze Heiland groter zijn in de ogen van degenen tot wie we met onze eis kwamen, dan nu het geval is. Ik wil daar niet mee zeggen dat het ze tot bekering zou brengen — mogelijk ook dat in bepaalde gevallen, want de wereld heeft meer aan duidelijke taal dan aan slap gedoe. Maar de morele waarde van de Persoon van onze Heiland in de billijkheid van zijn eisen en rechten op de gelovigen die onder hen verkeren, zou concreter voor de aandacht van de ongelovigen gesteld worden dan nu helaas het geval is. Wat moet de wereld ervan denken dat zulken die belijden Hem te kennen zich onder haar gelederen bevinden, in die gelederen optrekken, en er geen woord van protest weerklinkt, geen hand uitgestoken wordt om ze 'af te scheiden van het waardeloze'? Hebben de rechten die de Heer op hen heeft enige vorm voor hun ogen? 'Als u van de wereld waart, zou de wereld het hare liefhebben', zegt de Heer tot zijn discipelen in Joh. 15:19, en zeer zeker zou de wereld het hare wederrechtelijk opeisen als het haar ontvreemd werd. 'Geef mij de mensen, maar houd de bezittingen voor uzelf' (Gen.14:21) zegt de koning van Sodom tegen Abram. Die taal hebben wij met meer recht te gebruiken tegen de wereld, en de Persoon van onze Heer en Meester zal achter onze gebaren haar gestalte krijgen.

En dan volgt in vs. 4 en vv. de aanzegging van de laatste plaag. Omstreeks middernacht zal de HEERE uitgaan door het midden van Egypte. Alle eerstgeborenen in Egypte zullen sterven. Tussen de hoogste en de laagste zijn alle standen en rangen begrepen. De eerstgeborene, niet die op Farao's troon zitten zou, zoals de St. vert. geeft, maar 'de eerstgeborene van de farao af, die op zijn troon zitten zou' ,die op Farao's troon zit". Dat is Thoetmosis II, de zoon van Thoetmosis I. Beiden wanen volgens de geschiedenis drie jaren tevoren door een staatsgreep aan de macht gekomen. Merkwaardig is nog dat van deze Thoetmosis II de mummie gevonden is, niet van zijn vader. Maar ook: 'de eerstgeborene van de slavin die achter de handmolen zit'. De meest verachtelijke vrouwen werden aan dit maalwerk gezet. Zo treft het oordeel het gehele rijk van Farao. Bij de Israëlieten is er echter zo'n volkomen voorbijgaan van het oordeel, dat er zelfs geen hond aanslaat. Zo zal de Gemeente bewaard worden van (of uit) het uur van de verzoeking: ze zal er niets mee te maken hebben, er niet door beroerd worden.

Vs. 8 vertelt ons het resultaat in erkenning van de kant van de knechten van Farao. Ze erkennen dat daar een volk is dat, in tegenstelling met wat Farao openbaart, 'aan de voeten van Mozes zit'. Wonderbare uitdrukking! In Deut. 33:3 lezen we: 'Ja, Hij heeft de volken lief! Al de heiligen zijn in Uw hand, Zij zitten aan uw voeten en vangen iets op van Uw woorden'. Zo ziet God de gelovigen in en bij Christus. Of ze praktisch deze plaats in nemen is een tweede. In ieder geval zal er straks een overblijfsel openbaar worden, in wie die ware plaats van de gelovigen gerealiseerd is en erkend wordt. Zoals we in Op. 3:9 lezen: „Zie, Ik geef enigen uit de synagoge van satan, die zeggen dat zij Joden zijn, en het niet zijn, maar liegen; zie, Ik zal maken, dat zij komen en zich neerbuigen voor uw voeten, en bekennen, dat Ik u

heb liefgehad". Ze hebben op aarde praktisch de plaats ingenomen van Joh. 15:9, 'Gelijk de Vader Mij liefgehad heeft, heb ook Ik u liefgehad; blijft in mijn liefde'. En de normen van God eisen dat dit vroeg of laat door de wereld erkend wordt. In Joh. 17:23 vinden we deze erkenning van de wereld ten aanzien van de gehele Gemeente, als ze de heerlijkheid zal doen zien die de Heer haar gegeven heeft. Dat kunnen we vergelijken met Deut. 33:3. De laatste passage zal pas eigenlijk in vervulling gaan in het 1000-jarig rijk, als daar Israël, zoals eenmaal de bezetene die genezen was, aan de voeten van Jezus zal zitten 'gekleed, en goed bij zijn verstand'. Maar de tekst hier in Ex. 11 is een erkenning van datgene wat de Geest van God heeft gewerkt in erkenning van het gezag van Mozes vóór de verlossing er was.

Mozes gaat uit van Farao in 'brandende toorn'. Een heilige toorn bezielt Mozes, als hij deze pretentie van Farao in weerwil van de dringende eis van God ziet. 'Mozes en Aäron hebben al deze wonderen gedaan voor de farao, maar de HEERE verhardde het hart van de farao, zodat hij de Israëlieten niet uit zijn land liet gaan', vs. 10. Het doet denken aan Joh. 12:37 vv.: 'En hoewel Jezus zoveel tekenen voor hen gedaan had, geloofden zij niet in Hem' ... 'Daarom konden zij niet geloven, omdat Jesaja op een ander plaats gezegd had: Hij heeft hun ogen verblind, en hun hart verhard: opdat zij niet met de ogen zien, en met het hart verstaan, en zich bekeren, en Ik hen genees'.

Ernstig, ontzettend gevaarlijk, is het om met de tekenen die God geeft te spelen. Ook nu zijn daar tekenen van Gods wege, tekenen der tijden, tekenen in het leven van de mens persoonlijk. 'Zelfs een ooievaar in de lucht kent zijn vaste tijden, tortelduif, zwaluw en kraanvogel nemen de tijd van hun aankomst in acht, maar Mijn volk kent niet het recht van de HEERE'. klaagt God in Jer. 8:7. En in Luk. 12:56 zegt de Heer: 'Huichelaars! het aanschijn van de hemel weet u te beoordelen, en hoe onderkent u deze tijd niet?'

Geve de Heer dat niemand van de lezers van ons blad onder het oordeel van Farao en van deze huichelaars in de dagen dat de Heer Jezus op aarde wandelde gevonden worde, maar dat hij door God gevonden wordt aan de voeten van Jezus, de ware Mozes. Dan is er niets dat aan onze aandacht voorbij gaat en ons had moeten aanspreken, want er gaat niets aan zijn aandacht voorbij. In 2 Kon. 6:32 zitten tijdens het beleg van Samaria de oudsten bij de profeet Elisa. Ze kunnen zich geen betere uitkijk - geen betere informatiepost uitdenken. 'Hebt u gezien hoe die moordenaarszoon iemand gestuurd heeft om mij te onthoofden?' zegt Elisa. Daar, aan Zijn voeten, zijn we op alles voorbereid, en wachten we met vertrouwen af hetgeen gaat gebeuren. Wachten we tot ook tot ons het woord komt: 'Trek op!'

De tien plagen over Egypte (11)

Exodus 12.

Over dit fundamentele hoofdstuk uit het boek Exodus, ja we mogen wel zeggen uit het Oude Testament, is zoveel goede lectuur in de afgelopen 100 jaar bij de broeders uitgekomen, dat ik me onthoud van een 'tekst-voor-tekst'-commentaar, en naar genoemde geschriften verwijs. De enkele dingen die ik in dit hoofdstuk wil aanstippen als bijzonderheden die mij getroffen hebben, zullen dan ook als fragmentarische opmerkingen alleen dan voor de lezer zin hebben, wanneer hij de moeite neemt genoemde lectuur te lezen.

Ten eerste wil ik wijzen op het uiterst belangrijke principe in vs. 4 'U moet bij het lam rekening houden met wat ieder eten kan'. Woorden van wijsheid, van goddelijke wijsheid, het principe bevattend waardoor alleen duurzame vrede, rust en zegen te verkrijgen is. Een principe, door vele gelovigen zelfs niet begrepen. Men gaat het Lam rekenen naar zijn eigen maatstaven, in plaats van het Lam als eigen, zelfstandige rekenfactor aan te houden.

Dit principe is waar ten opzichte van de gehele Schrift, die ons het Lam beschrijft. Voorbeeld: het nageslacht van Noach's zonen, Gen. 10. Daar hebben we de Goddelijke, enig juiste rekenliniaal waarmee we alle volkerenkunde die we in de Schrift willen uitdiepen, meten moeten, ook als het straks om de geografische ligging en activiteit van de volken bij 't begin van 't 1000-jarig Rijk gaat. Doen we dit niet, en gaan we meten naar onze menselijke rekenlinialen, die bodemvondsten, hypothesen van rassenvormingen enz. ons verstrekken, dan kunnen we beter hoe eerder hoe liever de studie staken.

Een tweede voorbeeld: Lev. 11, de voorschriften omtrent reine en onreine dieren. Hier geeft de Schrift ons niet een Joodse, maar een goddelijke indeling van het dierenrijk. Alleen aan de hand van deze indeling kan de betekenis van alle dieren, die we verder in de Schrift vinden, tot ons doordringen en voor ons zijn nut hebben; de indeling, die wij in het dierenrijk gemaakt hebben er op toepassen, en dan zeggen: de gewijde schrijver wist nog niet wat onze geleerden ontdekt en ingedeeld hebben, leidt nergens toe.

Zo ook hier in verband met het Lam. Precies de omgekeerde volgorde van wat we in het dagelijks leven kennen. Als we naar de slager gaan, staan onze behoeften voorop en zeggen we: 'Ik moet een stuk vlees hebben voor zoveel personen'. Dit is geen goddelijke wijze van rekenen ten opzichte van het vlees eten en ik voor mij geloof dat in het 1000-jarig Rijk op deze manier zelfs in het gewone burgerlijke leven geen vlees gegeten zal worden.

Maar ook in het geestelijke is deze wet van het eten van het Lam van toepassing. Wij passen de preek, die in een samenkomst gehouden zal worden over de persoon van de Heer Jezus, aan naar het gezelschap dat er is, en gaan zelf met onze menselijke maten vaststellen of het niet te hoog of te diep was. Als we zien dat deze materie niet 'verteerd' wordt maken we een gedeelte van het eten kleiner of stellen een kleiner Lam er voor in de plaats. Maar we doen geen pogingen de opnamecapaciteit van het gezelschap te vergroten. En dat is verkeerd. En in de grond van de zaak komt dat, omdat we van de stelligheid van de boodschap, die omtrent de persoon van de Heer door de Heilige Geest in het midden gebracht wordt, niet zeker zijn. Ik kan het nog scherper zeggen: het komt omdat wij een boodschap aan elkaar hebben in plaats van dat de Heilige Geest een boodschap omtrent de

Persoon van Hem aan ons heeft. 'Die zal Mij verheerlijken; want Hij zal het uit het Mijne nemen, en het u verkondigen', en als het zo is, is het niet te hoog of te diep, maar hebben wij rekening te maken naar het Lam. Jaren geleden ging in de Franse vergaderingen een dienstknecht van de Heer rond, die de volgende stelregel in zijn dienst had: als ik ergens kom, en de Heer leidt het zo dat er een bepaalde waarheid voorgesteld wordt, dan is het de bedoeling van de Heer dat die waarheid ook door de meest eenvoudige ziel begrepen wordt. Merk ik dus in het samen spreken over die waarheid dat dit nog niet het geval is, dan stel ik in de volgende samenkomst weer diezelfde waarheid voor, en ik vertrek niet eerder uit die plaats dan wanneer ik de zekerheid heb dat die waarheid een bezit is geworden van de gelovigen aldaar. Dat was 'U moet bij het lam rekening houden met wat ieder eten kan'.

Dan is er nog een punt waarop ik de aandacht wil vestigen, en dat is, dat het Pascha specifiek het feest van de nacht is. Er wordt wel in vs. 14 gezegd 'Deze dag moet voor u een gedenkdag worden, enz.', maar in tegenstelling tot de andere twee grote feesten, het Pinksterfeest en het Loofhuttenfeest, vindt de eigenlijke viering plaats nadat de dag is gedaald. Zes keer wordt dan ook in het hoofdstuk gesproken over de nacht, en een keer over 'middernacht', vs. 29. En ergens sluit het N.T. in de instelling van het Avondmaal hierbij aan en spreekt Paulus in 1 Kor. 11 uitdrukkelijk over: „de nacht, waarin de Heer overgeleverd werd'.

Dat is iets heel groots en wonderlijks. We hebben te maken met een God Die gezegd heeft dat het licht 'uit de duisternis zou schijnen' (2 Kor. 4). De grote eeuwigheid die we bij Hem gaan doorbrengen in het licht, zal ons altijd weer terugvoeren tot dat machtige feit daar, waar het licht 'uit de duisternis' geschieden heeft. Zo was het in onze harten: geen sprankje licht waar God een 'begin' bij vond om met Zijn licht verder te werken. 'De duisternis'. Maar zo was het ook in de Paasnacht als type van hetgeen we op het kruis zien. Daar was de hele wereld onder aanvoering van satan tegen de heilige Zoon van God samengespannen en leverde de zonde, geopenbaard in het vlees van de mens tegen de oneindig hoog verheven Schepper en Onderhouder, een schouwspel op waar engelen hun aangezicht voor moesten verbergen en de hemel haar aangezicht voor moest bedekken.

En Hij Die ook in dat ontzettende uur 'alle dingen droeg door het woord van zijn kracht' was de Zondendrager, Die van Zijn God verlaten, en door Zijn ongerechtigheden, die Hij evenmin als Zijn God en Vader kon aanzien, aangegrepen het uitriep in de bange nood van zijn ziel: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt U mij verlaten?'. Welnu, uit die nacht heeft het licht geschieden - zó geschieden, zoals het nooit meer schijnen kan of zal.

De hele eeuwigheid die voor ons ligt, als de zonde van de wereld zal weggenomen zijn, kan niet zulk een licht meer produceren als daar uit de duisternis heeft geschieden. Dat is het geheim van die 'nacht', waarvan de duisternis, moreel gezien, voor de wereld die Hem verwierp en verwerpt niet in licht geëindigd is: integendeel, die nacht zet licht in rechte lijn voort vanaf 't kruis tot de oordelen waarin ze zal omkomen. Vandaar dat elke Paasviering voor de Israëlieten, elke Avondmaalsviering voor ons, het feest van de nacht blijft. Want buiten het huis van de Israëliet en buiten de gesloten deuren van de plaats waar de gelovigen hét gedenkmaal houden is het 'nacht', en voor beiden geldt wat Mozes in vs. 22 zegt: Maar wat u betreft, niemand mag de deur van zijn huis uitgaan, tot de volgende morgen'.

Een derde punt dat de aandacht waard is, is de factor van het 'met haast eten', Ex. 12:11. Pascha wil zeggen: over iets heen gaan, zonder het aan te raken. Het is het 'overspringen', het voorbijgaan van de doodsengel.

Het is hetzelfde woord dat we in de sterrekunde vinden in betrekking tot een hemellichaam dat in een elliptische beweging om een ander lichaam heendraait zonder er mee in botsing te komen: de snelheid neemt steeds meer toe, naarmate het hemellichaam het andere nadert, is het grootst wanneer het in een boog er om heen draait en neemt weer af naarmate het zich in de ruimte van het lichaam waar het om heen draaide verwijderd. Welnu, dat angstige ogenblik van de 'voorbijgang', waarop de snelheid het grootst is, moest tot uitdrukking komen in het 'met haast eten'.

En prachtig komt dit overeen met hetgeen wij van de Paasviering in Joh. 13 lezen. Als in vs. 27 de satan in Judas gevaren is, nadat hij zonder blikken of blozen de bete van de Heer Jezus aangenomen heeft, zijn we daar op dat kritieke ogenblik gekomen van 'over iets heen gaan', en hebben de wateren, om met Ps. 104:9 te spreken, waar het over de zondvloed gaat, de 'grens bereikt, die zij niet zullen overgaan'.

Een grotere 'toespitsing' van de dingen, in letterlijke zin, is niet mogelijk. Hier wordt geschiedenis gemaakt in seconden, die opwegen tegen miljoenen jaren in menselijk tijdrekening van een eeuwigheid daarvoor en een eeuwigheid daarna. En daarom het woord van de Heiland tot Judas: 'Wat u doet, doe het spoedig'. In die ogenblikken doorleefde Zijn heilige ziel dat 'met haast eten' van het Pascha, en toen heeft Hij het in Zijn 'haast' gezegd: 'alle mensen zijn leugenaars', Ps. 116:11. Hier kon Judas het gevoeglijk zeggen 'pro omnibus' – 'voor u allen', want verder bewijs voor het leugenachtige van de mens hoefde er niet gegeven te worden en kon er niet gegeven worden, al bestond de wereld nog miljoenen jaren.

Als we nu in het O.T. de geschiedenis van de diverse paasvieringen nagaan (het zijn er zes) is het merkwaardig dat na Ex. 12 dat 'haast-karakter' niet naar voren springt tot we aan de laatste ons in de Hebreeuwse grondtekst vermelde viering in 2 Kron. 35 komen. Daar lezen we in vs. 13: 'Zij braadden het paaslam volgens de bepaling op het vuur, en de andere geheiligde delen kookten zij in potten, in ketels en in pannen, en deelden het snel uit aan heel het gewone volk'.

Hier zijn we weer in zo'n kritiek ogenblik. Het oordeel, in het vorige hoofdstuk aangezegd, is onafwendbaar, dit maal niet over Egypte, maar over het volk dat eens uit dat Egypte verlost was. Maar er is genade voor 'de man die u naar Mij toegestuurd heeft', 2 Kron. 34:23, Josia, wiens hart week geworden is en die zich bij het horen van de woorden van God voor Zijn aangezicht vernederd heeft, en genade voor allen die hierin met hem verbonden zijn, vs. 29-33. En dit bewustzijn drukt zich uit in de haast, waarmee de met het Pascha verbonden heilige dingen onder al het volk uitgedeeld worden.

Onze avondmaalsvieringen behoren mijns inziens dit karakter ook te hebben. Het oordeel over de Christenheid is onafwendbaar, en elke avondmaalsviering kan de laatste zijn, die we hier op aarde meemaken. Laten we dan eten met haast onder het besef van het feit dat ook nu de dingen zich moreel toegespitst hebben, meer dan toen 130 of 140 jaar geleden de

broeders voor het eerst gingen broodbreken. 'Wie onrecht doet, doe nog onrecht; en wie vuil is, make zich nog vuil; en wie rechtvaardig is, doe nog gerechtigheid; en wie heilig is, heilige zich nog. Zie, Ik kom haastig'. Dat is de situatie waarin we op het ogenblik leven.

De dingen hebben zich toegespitst, en God gaat geen hervorming of réveil meer brengen; alles heeft zich geopenbaard in zijn uiteindelijke, in zijn ware vorm, en wacht nu nog slechts op de haastige komst van de Heer Jezus, hetzij voor ons tot barmhartigheid om ons uit dit eindtafereel te redden, hetzij voor de wereld ten oordeel, hetzij voor Zijn overblijfsel tot hun invoering in het vrederijk.

Slot